

**STRATEŠKA STUDIJA UTJECAJA NA OKOLIŠ NACRTA
PLANA RAZVOJA GRADA ZAGREBA ZA RAZDOBLJE
DO KRAJA 2027.**

-NETEHNIČKI SAŽETAK-

KNJIGA III

siječanj, 2024.

Naručitelj:	Razvojna agencija Zagreb za koordinaciju i poticanje regionalnog razvoja, Prilaz Ivana Visine 1-3, 10 000 Zagreb		
Izvršitelj:	Eko Invest d.o.o., Draškovićeva 50, 10 000 Zagreb		
Vrsta Dokumentacije:	STRATEŠKA STUDIJA UTJECAJA NA OKOLIŠ PLANA RAZVOJA GRADA ZAGREBA ZA RAZDOBLJE DO KRAJA 2027., ver 9.		
Voditelj izrade studije:	Dr.sc. Nenad Mikulić, dipl.ing.kem.teh, dipl.ing.građ.		
EKO INVEST d.o.o.	Dr.sc. Nenad Mikulić, dipl.ing.kem.teh, dipl.ing.građ.		Poglavlja: 6., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15.
	Vesna Marčec Popović, prof. biol. i kem.		Poglavlja: 4.1.6., 4.2., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15.
	Martina Cvitković mag.geog.		Poglavlja: 4.1.1., 4.1.3., 4.1.4., 4.1.5., 4.1.11., 4.2., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15.
	Anita Kulušić, mag. geol.		Poglavlja: 4.1.1., 4.1.3., 4.1.4., 4.1.5., 4.1.11., 4.2., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15.
	Danijela Đaković, dipl.ing.silv.		Poglavlja: 4.1.6., 4.1.7., 4.1.11., 4.2., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15.
	Margareta Androić, mag.ing.prosp.arch.		Poglavlja: 4.1.9., 4.1.12., 4.1.14., 4.1.13., 4.2., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15.
Vanjski suradnici	Maja Bilušić, mag.ing.arh.		Poglavlja: 4.1.8., 7., 11., 13.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. KRATKI PREGLED SADRŽAJA I GLAVNIH CILJEVA PLANA RAZVOJA GRADA ZAGREBA ZA RAZDOBLJE 2021. - 2027. GODINE.....	2
3. ODNOS PLANA RAZVOJA S DRUGIM ODGOVARAJUĆIM STRATEGIJAMA, PLANOVIMA I PROGRAMIMA.....	6
4. PODACI O POSTOJEĆEM STANJU OKOLIŠA NA PODRUČJU OBUHVATA PLANA RAZVOJA I PROCJENA MOGUĆEG RAZVOJA OKOLIŠA BEZ PROVEDBE PLANA	7
5. CILJEVI ZAŠTITE OKOLIŠA STRATEŠKE STUDIJE	11
6. ALTERNATIVNA RJEŠENJA.....	16
7. REZULTATI PROCJENE UTJECAJA PROVEDBE PLANA RAZVOJA NA CILJEVE ZAŠTITE OKOLIŠA	20
8. KUMULATIVNI UTJECAJI	22
9. PREKOGRANIČNI UTJECAJI	23
10. GLAVNA OCJENA PRIHVATLJIVOSTI ZA EKOLOŠKU MREŽU	23
11. MJERE ZAŠTITE I SMJERNICE ZA POBOLJŠANJE STANJA OKOLIŠA I MJERE UBLAŽAVANJA ZA EKOLOŠKU MREŽU.....	31
12. OPIS MJERA PRAĆENJA OKOLIŠA.....	69

1. UVOD

Strateška procjena (u daljnjem tekstu: SPUO) je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš i zdravlje ljudi koji mogu nastati provedbom Plana razvoja Grada Zagreba za razdoblje do kraja 2027. (u daljnjem tekstu: Plan) u najranijoj fazi njegove izrade, odnosno prije usvajanja Plana. Strateška studija je stručna podloga koja se prilaže uz Plan razvoja i obuhvaća sve potrebne podatke, obrazloženja i opise u tekstualnom i grafičkom obliku. Namjera Strateške studije je osigurati da posljedice po okoliš i zdravlje ljudi provedbe Plana budu ocijenjene za vrijeme njegove pripreme, prije utvrđivanja konačnog prijedloga i upućivanja u postupak donošenja. Postupak provedbe SPUO također pruža priliku dionicima da sudjeluju u postupku, a osigurava se i informiranje i sudjelovanje javnosti za vrijeme postupka donošenja odluka. Nositeljima zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenje odluka.

Strateškom studijom predlažu se mjere kojima bi se identificirani vjerojatno značajni utjecaji na okoliš i zdravlje ljudi mogli pravovremeno spriječiti, smanjiti i/ili ublažiti te smjernice primjenom kojih se pridonosi poboljšanju postojećeg stanja u okolišu. Propisuju se i mjere za praćenje stvarnih utjecaja provedbe Plana razvoja, s ciljem potvrde njegove pravilne provedbe naspram ciljeva zaštite okoliša.

Nositelj izrade Plana je Razvojna agencija Zagreba za koordinaciju i poticanje regionalnog razvoja, Prilaz Ivana Visina 1-3, 10 020 Zagreb. Izrađivač Strateške studije je Eko Invest d.o.o. iz Zagreba koji je Rješenjem MINGOR-a ovlašten za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša i prirode.

2. KRATKI PREGLED SADRŽAJA I GLAVNIH CILJEVA PLANA RAZVOJA GRADA ZAGREBA ZA RAZDOBLJE DO KRAJA 2027. GODINE

Plan razvoja Grada Zagreba srednjoročni je akt strateškog planiranja na regionalnoj razini koji mora biti usklađen s nacionalnim planovima i prostornim planovima koji se donose na nacionalnoj i regionalnoj razini, te se njime definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz strategija višeg reda, kao i sektorskih i višesektorskih strategija. Plan razvoja donosi se u skladu s načelom partnerstva i suradnje, a u svrhu definiranja smjera daljnjeg razvoja Grada.

Nacrt Plana razvoja sadrži strateške i razvojne prijedloge vezane za specifične sektore na području Grada. Njegovi osnovni dijelovi sačinjavaju:

- 1) Analiza stanja – analiza osnovnih podataka o gradu, geografska, kulturna i prirodna obilježja grada, demografska obilježja, društvena infrastruktura i kapaciteti, unaprjeđenje i promicanje ljudskih prava i participacija građana, gospodarska kretanja, turizam, poljoprivreda, šumarstvo i lovstvo, prostorni resursi i upravljanje prostorom, komunalna infrastruktura, promet, zaštita okoliša, energija i klima, uz identifikaciju razvojnih problema i potreba.
- 2) Analiza razvojnih potreba i potencijala – SWOT analiza
- 3) Prioriteti javnih politika, posebni ciljevi, mjere i aktivnosti u srednjeročnom razdoblju

Plan razvoja definira 17 posebnih ciljeva, uz mjere i aktivnosti za postizanje ciljeva unutar svakog pojedinačnog posebnog cilja (**Tablica 1**).

Tablica 1. Strateški okvir Plana razvoja Grada Zagreba

PRIORITET JAVNE POLITIKE ZELENO I OTPORNO GOSPODARSTVO	PRIORITET JAVNE POLITIKE DRUŠTVENA JEDNAKOST I KVALITETNE I DOSTUPNE DRUŠTVENE USLUGE	PRIORITET JAVNE POLITIKE UČINKOVITO I ODRŽIVO UPRAVLJANJE PROSTORNIM I PRIRODNIH RESURSIMA	PRIORITET JAVNE POLITIKE ZELENA TRANZICIJA I DIGITALNA TRANSFORMACIJA
<p>PC 1.</p> <p>Razvoj održivog i konkurentnog gospodarstva</p>	<p>PC 6.</p> <p>Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti odgoja i obrazovanja</p>	<p>PC 11.</p> <p>Unaprjeđenje sustava upravljanja imovinom i cjelokupnim prostorom Grada</p>	<p>PC 14.</p> <p>Poticanje energetske tranzicije</p>
<p>PC 2.</p> <p>Jačanje rasta i konkurentnosti MSP i obrta</p>	<p>PC 7.</p> <p>Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti zdravstvenih i socijalnih usluga te poticanje na zdrav i aktivan način života</p>	<p>PC 12.</p> <p>Zaštita okoliša i prirode</p>	<p>PC 15.</p> <p>Čist i održiv promet</p>
<p>PC 3.</p> <p>Jačanje tržišta rada</p>	<p>PC 8.</p> <p>Osnaživanje kulture i kreativnog stvaralaštva</p>	<p>PC 13.</p> <p>Unaprjeđenje komunalne infrastrukture</p>	<p>PC 16.</p> <p>Jačanje otpornosti na rizike od klimatskih promjena</p>
<p>PC 4.</p> <p>Podrška održivom, otpornom i konkurentnom turizmu</p>	<p>PC 9.</p> <p>Razvoj učinkovitog i participativnog sustava upravljanja Gradom</p>		<p>PC 17.</p> <p>Razvoj napredne komunikacijske infrastrukture i digitalna transformacija Grada</p>
<p>PC 5.</p> <p>Podrška održivom razvoju poljoprivredne proizvodnje i šumarstva</p>	<p>PC 10.</p> <p>Unaprjeđenje urbane sigurnosti Grada Zagreba</p>		

Svaki cilj poduprijet je nizom mjera koje obuhvaćaju moguće aktivnosti koje se podržavaju Planom te su definirani nositelji provedbe, kao i ciljni korisnici. Na razini posebnih ciljeva određeni su pokazatelji ishoda s početnom i ciljnom vrijednosti za praćenje ostvarenja aktivnosti.

Planom razvoja također su utvrđeni strateški projekti važni za razvoj Grada s naznačenim ključnim koracima i rokovima u provedbi. Strateški projekti svojim značajem za Grad iznimno doprinose ostvarenju određenog posebnog cilja. Predloženi strateški projekti su kako slijedi:

1. Energetska obnova zgrada javne namjene
2. Energetski učinkovita obnova i modernizacija javne rasvjete
3. Projekt Zagreb - Unaprjeđenje i proširenje sustava vodoopskrbe i odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda
4. Postrojenje za sortiranje odvojeno prikupljenog komunalnog otpada Grada Zagreba
5. Modernizacija voznog parka ZET-a
6. Izgradnja i rekonstrukcija Sarajevske ulice sa izgradnjom tramvajske pruge
7. Izgradnja tramvajske pruge od Ulice kralja Zvonimira do okretišta u Savišću
8. Podvožnjak Medpotoki
9. Intermodalni terminal Savski most
10. Izgradnja biciklističke magistrale Zagreb Istok
11. Zagrebački inovacijski centar
12. eZagreb
13. Centar Novi Jelkovec – razvoj usluga podrške u zajednici za osobe s invaliditetom
14. Razvoj usluga podrške u zajednici za osobe starije životne dobi
15. Izgradnja Doma zdravlja Zagreb – Zapad na lokaciji Špansko
16. Vrtići za sve - izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje predškolskih ustanova
17. Jednosmjenska i cjelodnevna nastava u zagrebačkim školama
18. Priuštivo stanovanje – naselje Podbrežje
19. Izgradnja nove Gradske knjižnice i društveno-kulturnog centra Paromlin
20. Društveni kulturni i filmski centar Kino Europa
21. Obnova Doma sportova
22. NK Zagreb – Rekonstrukcija stadiona u Kranjčevićevoj
23. Gredelj / prostor bivše tvornice željezničkih vozila „Janko Gredelj“ – 1. faza
24. Zagrepčanka / prostor bivše klaonice u Heinzelovoj ulici – 1. faza
25. Zagrebački velesajam – mjesto susreta istoka i zapada – 1. faza

26. Blok Badel / prostor napuštene destilerije na Kvaternikovom trgu – 1. faza

27. Sljeme – Sesvete / prostor napuštene tvornice Sljeme u Sesvetama – 1. faza

U pripremi su i projekti važni za razvoj Grada, međutim čija provedba nije u njegovoj nadležnosti poput:

1. Znanstveno učilišni kampus Borongaj

2. Inovacijski centar Nikola Tesla (ICENT)

3. Modernizacija dionice Zagreb Kustošija-Zagreb ZK -Zagreb GK

4. Zamjena vrelovodne mreže u gradu Zagrebu – faza 2.

5. Proširenje spojne vrelovodne veze između TE-TO Zagreb i EL-TO Zagreb

3. ODNOS PLANA RAZVOJA S DRUGIM ODGOVARAJUĆIM STRATEGIJAMA, PLANOVIMA I PROGRAMIMA

Sukladno odredbama *Zakona o zaštiti okoliša* (NN 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18), te Uredbi o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (NN 3/17), Strateška studija procjenjuje i usklađenost Plana razvoja s ostalim relevantnim planovima, programima i strategijama, te način na koji su ciljevi zaštite i očuvanja okoliša i prirode uzeti u obzir pri izradi Plana. U tu svrhu, i svrhu određivanja ciljeva zaštite okoliša strateške procjene, analizirani su dokumenti navedeni u nastavku, dok je sama analiza prikazana u Prilogu 1 Studije.

Popis analiziranih dokumenata:

- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17) i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99, 84/13)
- Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, 2005 – 2025. (NN 130/05)
- Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2023.-2028. godine (NN 84/23)
- Plan gospodarenja otpadom Grada Zagreba 2018.-2023.
- Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine (NN 84/17)
- Master plan prometnog sustava Grada Zagreba, Zagrebačke županije i Krapinsko-zagorske županije
- Plan zaštite zraka, ozonskog sloja, klimatskih promjena i ublažavanja klimatskih promjena u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2013.-2017. godine
- Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu (NN 25/20)
- Program energetske učinkovitosti za dekarbonizaciju energetskog sustava
- Hrvatska strategija za vodik do 2050. godine (NN 40/22)
- Plan razvoja geotermalnog potencijala Republike Hrvatske do 2030. godine
- Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20)
- Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine
- Akcijski plan energetski održivog razvitka i prilagodbe klimatskim promjenama Grada Zagreba
- Strategija upravljanja vodama, 2008.-2038. (NN 91/08)
- Plan upravljanja vodnim područjima do 2027. (NN 84/23)
- Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine (NN 147/21)
- Višegodišnji program gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije (NN 117/05) (u tijeku je donošenje Višegodišnjeg programa gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije za razdoblje do 2030. godine)
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine (NN 72/17)
- Nacionalna šumarska politika i strategija (NN 120/03)
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/21)
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. (NPOO)
- Dugoročna strategija obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050. godine

- Okvirni plan i program istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na kopnu, 2015.
- Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2021.-2027. (NN 26/21)
- Strategija poljoprivrede do 2030. (NN 26/22).

4. PODACI O POSTOJEĆEM STANJU OKOLIŠA NA PODRUČJU OBUHVATA PLANA RAZVOJA I PROCJENA MOGUĆEG RAZVOJA OKOLIŠA BEZ PROVEDBE PLANA

U Poglavlju 4. Strateške studije opisano je trenutno stanje okoliša u Grada Zagreba, u cilju pružanja konteksta za razumijevanje potencijala za razvoj pozitivnih i negativnih učinaka koji mogu proizaći iz provedbe Plana razvoja. Pored trenutnog, opisani su i trendovi razvoja stanja određene sastavnice okoliša, kao i stanje te razvoj glavnih gospodarskih sektora, kako bi se identificirali pritisci koje ti sektori čine na okoliš.

Podaci za trenutno stanje usklađivani su s podacima navedenima u Nacrtu Plana razvoja, dok su podaci o trendovima preuzimani iz raznih sektorskih dokumenata državne i regionalne razine, gdje se ponegdje nailazilo na nepodudarnosti. U takvim slučajevima situacija se promatrala s obzirom na zabilježene opće trendove i relativne odnose, a ne apsolutne pokazatelje, koji se na strateškoj razini ne smatraju toliko bitnima.

Postojeći okolišni problemi identificirani su analizama u poglavlju 4. Podaci o postojećem stanju okoliša na području obuhvata Plana razvoja i procjena mogućeg razvoja okoliša bez provedbe Plana razvoja u Knjizi I, na temelju trendova i stanja okoliša, te pritisaka gospodarskih sektora. U probleme su klasificirana sva stanja koja nisu pokazivala značajnije pozitivne trendove u postizanju dobre kvalitete određene sastavnice (**Tablica 2.**).

Tablica 2. Utvrđeni postojeći okolišni problemi na području Grada Zagreba

Okolišne teme i sastavnice okoliša	Opis problema	Područje
Zrak	Prekoračenja propisanih vrijednosti i pragova NO ₂ , PM _{2.5} , PM ₁₀ , B(a)P u PM _{2.5} , O ₃ i NH ₃ iz cestovnog prometa, izgaranja prirodnog plina, ložišta iz kućanstava i industrija	Zagreb, gradske četvrti Trešnjevka – Sjever, Trnje, Donji grad, Peščenica, Siget i Ksaver
Klima i klimatske promjene	Bujične poplave uzrokovane ekstremnim oborinama	Grad Zagreb, podsljemenska zona
	Gradske poplave uzrokovane ekstremnim oborinama i neadekvatnim sustavom oborinske odvodnje	Grad Zagreb
	Olujna nevremena	Podsljemenska zona
	Urbani toplinski otoci	Centar Grada Zagreba
Tlo/poljoprivredno zemljište	Erozija i kliženje tla	Zagreb, Podsljemenska zona
	Oštećenja tla uzrokovana translokacijom tla	Zagreb
	Područje grada nalazi se u vrlo visokoj zoni rizika od potresa	Zagreb (najugroženije su gradske četvrti: Donji Grad, Gornji Grad, Medveščak, Črnomerec i Maksimir)
	Prisutnost divljih odlagališta otpada u blizini speleoloških objekata na području Medvednice	Sjeverni dio Grada, Područje Medvednice
Vode	Pad razine podzemne vode	Grad Zagreb
	Onečišćivači iz poljoprivrede te divljih odlagališta otpada te procjeđivanje istih u podzemlje	Grad Zagreb
	Onečišćenje iz prometa i industrije	Grad Zagreb (istočni dio Grada – Zagrebačka industrijska zona Žitnjak)

Okolišne teme i sastavnice okoliša	Opis problema	Područje
	Prisutnost velikog broja zdenaca na području II i III zone zaštite izvorišta (crpljenje i izdašnost zdenaca, upuštanje tvari koje mogu onečistiti vodu)	Grad Zagreb
	Mogućnost onečišćenja vodnih tijela tokom pojave bujičnih poplava i posljedično ulijevanja oborinskih voda s prometnih površina	Grad Zagreb
	Djelomično izgrađeni sustavi odvodnje i individualna odvodnja (propusne septičke i sabirne jame)	Naselja Ježdovec, Hrvatski Leskovac i Brezovica
Bioekološke značajke	Širenje invazivnih vrsta	Zagreb
	Fragmentacija i nestanak staništa uslijed urbanizacije (neplanske)	Zagreb
	Sušenje šumskih staništa	Rubni šumski dijelovi Grada
	Napuštanje tradicionalnog korištenja poljoprivrednih površina kao što su travnjaci također negativno utječe na bioraznolikost	Prigradska područja
Šume	Neuređena vlasnička struktura privatnih šuma s usitnjenim šumskim posjedima	Zagreb
	Neizrađeni Programi gospodarenja za šume šumoposjednika	Zagreb
	Neadekvatno gospodarenje šumama u privatnom vlasništvu uz neinformiranost javnosti o načelima gospodarenja šumama	Zagreb
	Približavanje urbanih dijelova prema šumama i šumskim zemljištima	Zagreb
	Sušenje stabala hrasta lužnjaka	Rubni šumski dijelovi grada
Krajobraz	Urbanizacija i s njom povezani pritisci: nekontekstualna gradnja, širenje građevinskih	Zagreb

Okolišne teme i sastavnice okoliša	Opis problema	Područje
	područja u područjima visoke prirodnosti, suburbanizacija i širenje grada na okolna ruralna područja i satelitska naselja, gubitak javnih i zelenih javnih otvorenih površina uslijed urbanizacije	
	Nedostatak cjelovite krajobrazne osnove Grada Zagreba i implementacija krajobrazne politike	Zagreb
Kulturno-povijesna baština	Urbanistička cjelina i civilne zgrade izložene su pritiscima razvoja i zahtjevima za novom/zamjenskom gradnjom i adaptacijama	Centar grada
	Nedostatna ulaganja u održavanje i sustavnu obnovu povijesnih zgrada	Centar grada
	Štete izazvana potresom na povijesnim cjelinama Donjeg i Gornjeg grada i Kaptola te na pojedinačnim kulturnim dobrima, osobito na crkvama na širem gradskom području	Centar grada, šire gradsko područje
	Narušena karakteristična obilježja urbanog ambijenta Zagreba	Zagreb
	Nedovoljno usustavljena informatizacija (baza podataka o kulturnim dobrima) i praćenje stanja o graditeljskoj baštini	Zagreb
	Nepostojanje baze podataka (arheološke topografije) o arheološkim lokalitetima	Zagreb
	Nepostojanje modela upravljanja kulturnom baštinom	Zagreb
	Nedostatnost kriterija za valorizaciju kulturnih dobara nacionalnog, regionalnog i lokalnog značaja	Zagreb
	Nedovoljno poticanje odgojno-obrazovne, ekološke i turističke aktivnosti stanovnika radi jačanja svijesti o vrijednostima kulturne baštine i mogućnostima njezina gospodarskog korištenja	Zagreb

Okolišne teme i sastavnice okoliša	Opis problema	Područje
	Nepostojanje edukacijskih programa (za sve uzraste) kojima bi se jačala svijest o potrebi očuvanja kulturne baštine i krajolika kao identitetskih vrijednosti.	Zagreb
Zdravlje ljudi	Narušena kvaliteta zraka uslijed velikih opterećenja od strane prometnog sustava, industrije, toplinskog i plinskog sustava	Zagreb, gradske četvrti Trešnjevka – sjever, Trnje, Donji grad
	Značajne emisije buke uslijed preopterećenosti prometnog sustava	Zagreb, središnji dio Zagreba, područja uz autoceste i intenzivne prometnice
	Mogućnost širenja zaraze zbog neuređenog sustava gospodarenja otpadom	Zagreb

5. CILJEVI ZAŠTITE OKOLIŠA STRATEŠKE STUDIJE

U ovoj su strateškoj studiji utvrđeni ciljevi zaštite okoliša kao prikladan alat za identificiranje i procjenu potencijalnih učinaka na okoliš, i pozitivnih i negativnih sukladno dokumentima zaštite okoliša utvrđenih kroz dokumente na međunarodnoj razini, razini Europske unije, nacionalnoj i županijskoj razini, te iz pregleda postojećeg stanja i identificiranih okolišnih problema, a obuhvaćaju više okolišnih sastavnica.

Uz ciljeve zaštite okoliša (**Tablica 3**) određeni su i konkretni podciljevi temeljem utvrđenih okolišnih problema i njihovih vjerojatnih uzroka. Na temelju ciljeva i podciljeva određeni su i indikatori zaštite okoliša, tj. kriteriji kojima se prati postizanje ciljeva i utjecaj Plana razvoja na razvoj okoliša.

Tablica 3. Utvrđeni ciljevi zaštite okoliša strateške procjene

Ciljevi zaštite okoliša	Podciljevi	Sastavnica okoliša	Indikator
Održavanje i unaprjeđenje vodnog okoliša	-Poboljšanje fizikalno-kemijskih svojstava te s njima povezanih bioloških elemenata kakvoće -Povećanje udjela pročišćenih otpadnih voda -Racionalno korištenje voda	Vode Zdravlje ljudi Bioraznolikost	-Ocjena stanja vodnih tijela -Količina pročišćenih otpadnih voda -Priključenost stanovništva na javnu odvodnju -Indeks eksploatacije vode
Očuvanje zdravlja i funkcije tla	-Zaštita poljoprivrednog zemljišta -Sprečavanje i smanjenje onečišćenja -Sprečavanje nastanka erozije tla	Zrak Klima i klimatske promjene Zdravlje ljudi Bioraznolikost	-Područja pod ekološkom poljoprivrednom proizvodnjom -Korištenje zemljišta i promjene u korištenju zemljišta -Rizik od erozije tla -Korištenje vode za potrebe navodnjavanja -Potrošnja mineralnih gnojiva

Ciljevi zaštite okoliša	Podciljevi	Sastavnica okoliša	Indikator
Poboljšanje kvalitete zraka	<ul style="list-style-type: none"> -Smanjenje emisija u zrak iz sektora energetike -Smanjenje emisija stakleničkih plinova iz sektora energetike i poljoprivrede 	<ul style="list-style-type: none"> Zrak Klima i klimatske promjene Zdravlje ljudi Bioraznolikost 	<ul style="list-style-type: none"> Kvaliteta zraka u urbanim područjima s obzirom na onečišćujuće tvari (SO₂, O₃, PM₁₀, NO₂) -Kvaliteta zraka u ruralnim područjima; za onečišćujuće tvari SO₂, NO_x, AOT₄₀ -Emisija i odliv ugljikovog dioksida – CO₂
Očuvanje bioraznolikosti staništa i vrsta i temeljnih obilježja zaštićenih područja prirode	<ul style="list-style-type: none"> -zaštita šumskog tla od gubitaka erozijom i smanjenja njegove proizvodne sposobnosti -stanje očuvanosti vrsta -zaustavljanje fragmentacije prirodnih i poluprirodnih područja -povećanje općekorisnih funkcija šuma 	<ul style="list-style-type: none"> Šume Tlo Klima i klimatske promjene Bioraznolikost 	<ul style="list-style-type: none"> - površine šuma i šumskom zemljišta; -oštećenost šumskih ekosustava - očuvano povoljno stanje zaštićenih vrsta i staništa -broj izrađenih planova upravljanja -Populacijski trendovi
Smanjenje utjecaja na klimu (ublažavanje klimatskih promjena)	<ul style="list-style-type: none"> -Smanjenje emisija stakleničkih plinova iz sektora energetike i poljoprivrede 	<ul style="list-style-type: none"> Krajobraz Bioraznolikost Klima Zrak 	<ul style="list-style-type: none"> - Emisija i odliv ugljikovog dioksida – CO₂ -Površine na kojima se vrši kontrola emisija iz poljoprivrede

Ciljevi zaštite okoliša	Podciljevi	Sastavnica okoliša	Indikator
Jačanje otpornosti na klimatske promjene (prilagodba klimatskim promjenama)	<ul style="list-style-type: none"> -Prilagodba zahvata i projekata klimatskim promjenama -Zaštita postojeće i planirane infrastrukture i stanovništva od elementarnih nepogoda -Usvajanje novih koncepata prilagodbe klimatskim promjenama temeljene na prirodnim načelima 	Krajobraz Zdravlje i sigurnost ljudi	<ul style="list-style-type: none"> -Broj projekata smanjenja rizika od poplava (temeljena na prirodnim načelima) -Broj projekata smanjenja rizika od gradskih bujičnih poplava -Broj saniranih klizišta / projekata protuklizne gradnje -Projekti zelene infrastrukture
Revalorizacija i održivo upravljanje kulturno-povijesnom baštinom	<ul style="list-style-type: none"> -očuvanje graditeljskog naslijeđa -očuvanje arheoloških lokaliteta -osiguranje prostorne prepoznatljivosti kulturne baštine 	Kulturna baština Krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> - broj korištenih zaštićenih i obnovljenih kulturnih dobara - broj posjetitelja arheološkim i povijesnim lokalitetima - broj izvršenih urbanih sanacija i preobrazbi
Zaštita i očuvanje krajobraza i njegovih temeljnih vrijednosti	<ul style="list-style-type: none"> -Očuvanje postojećih krajobraznih vrijednosti Grada Zagreba -Smanjenje urbanizacije na područja vrijednih krajobraznih značajki -poboljšanje implementacije krajobraznih politika na području Grada 	Krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> -očuvanost značajki krajobraznih područja Grada -površina novourbaniziranih područja (ha) -broj implementiranih mjera, aktivnosti i projekata, dokumenata koje pridonose očuvanju

Ciljevi zaštite okoliša	Podciljevi	Sastavnica okoliša	Indikator
			krajobraza i primjeni zelene infrastrukture
Unaprjeđenje sustava gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	-Pojačavanje nadzora nad sustavom gospodarenja otpada -Korištenje biomase iz otpada u energetske svrhe -Sanacija divljih odlagališta	Otpad Stanje voda i vodnih tijela Krajobraz Tlo	- statistike otpada – proizvedeni komunalni otpad - statistike otpada – gospodarenje otpadom - kapaciteti za gospodarenje otpadom
Zaštita zdravlja i sigurnosti ljudi	-povećanje priključenosti na sustav javne vodoopskrbe - smanjenje svjetlosnog onečišćenja - smanjenje onečišćenja bukom	Zdravlje ljudi Stanje voda i vodnih tijela	-Broj priključenih kućanstava i objekata na sustav javne vodoopskrbe -broj implementiranih održivih sustava javne rasvjete i implementiranih projekata održive rasvjete -broj provedenih istraživanja o razinama buke i broj implementiranih rješenja za zaštitu od buke

6. ALTERNATIVNA RJEŠENJA

Plan razvoja izrađuje se sukladno Zakonu o sustavu strateškoj planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17 i 151/22) temeljem načela točnosti i cjelovitosti, učinkovitosti i djelotvornosti, odgovornosti i usmjerenosti na rezultat, održivosti partnerstva i transparentnosti. Takvi akti strateškog planiranja mora se temeljiti na ishodima prethodnih postupaka i moraju biti usklađeni s ostalim aktima strateškog planiranja više ili jednake hijerarhijske razine. Tijelo zaduženo za izradu i provedbu Plana razvoja u procesima planiranja mora osigurati partnerstvo s glavnim dionicima i nadležnim tijelima jedinica lokalne i regionalne samouprave, gospodarska udruženja i socijalne partnere, akademske i znanstvene zajednice, organizacije civilnog društva i zainteresirane javnosti.

Plana razvoja Grada Zagreba za razdoblje do kraja 2027. godine srednjoročni je strateški akt koji mora biti usklađen s dugoročnim aktima strateškog planiranja poput Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, odnosno planovima od nacionalnog značaja, te s dokumentima prostornog uređenja. Sadržaj Plana razvoja određen je Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškoj planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 37/23).

Slijedom izrade analitičkih podloga te identificiranja razvojnih problema i potreba u prvom koraku izrade Plana razvoja Grada Zagreba, Razvojna agencija Zagreb kao nositelj izrade Plana razvoja, organizirala je niz sastanaka kako bi se definirali kao prvo, prioriteta javnih politika razvoja Grada Zagreba, te kasnije i tematske radionice u svrhu definiranja posebnih ciljeva Plana razvoja. U svim segmentima bilo je potrebno osigurati usklađenost s Kohezijskim ciljevima EU, kao i ciljevima nacionalnih strategija, planova i programa.

Četiri su prioriteta javnih politika u okviru Plana razvoja Grada Zagreba:

1. Zeleno i otporno gospodarstvo
2. Društvena jednakost, kvalitetne i dostupne društvene usluge
3. Učinkovito i održivo upravljanje prostornim i prirodnim resursima
4. Zelena tranzicija i digitalna transformacija

ZELENO I OTPORNO GOSPODARSTVO

Kod kreiranja mjera usmjerenih na jačanje rasta i konkurentnosti poduzetništva, uz potrebu razvoja privatnog sektora s potencijalom za investicije, inovacije, međunarodnu konkurentnost i izvoz, identificirana je potreba digitalne i zelene transformacije kao glavnih pokretača oporavka i dugoročnog rasta bez kojih nema povećanja konkurentnosti. Također, sukladno iskustvima u kriznoj situaciji zbog COVID-19 pandemije, naglasak je stavljen i na poticanje uspješnije prilagodbe novonastalim okolnostima kako bi se sačuvala gospodarska aktivnost te, posljedično, radna mjesta. Osim mjera usmjerenih jačanju gospodarstva u cjelini te mjera za jačanje tržišta rada, naglasak je stavljen i na specifične sektore poljoprivrede i turizma koji su se u situaciji uzrokovanoj pandemijom COVID-19 pokazali najmanje otporni.

Na razini EU ovaj prioritet javnih politika u skladu je s ciljem Kohezijske politike br. 1: Pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe. Također usklađen je s ciljem Kohezijske politike br. 2: Zelenija Europa, uključivši usklađenost sa Zelenim planom za malo i srednje poduzetništvo, s ciljem Kohezijske politike br. 4: Europa s istaknutijom socijalnom komponentom

provedbom Europskog stupa socijalnih prava, te s ciljevima Zajedničke poljoprivredne politike nakon 2020. godine.

Na nacionalnoj razini prioritet javnih politika „Zeleno i otporno gospodarstvo“ u skladu je s Nacionalnom razvojnom strategijom Hrvatska 2030 i to strateškim ciljem 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo, strateškim ciljem 2. Obrazovani i zaposleni ljudi te strateškim ciljem 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva. Ovaj prioritet sadrži digitalizaciju kao horizontalnu politiku što je u skladu sa strateškim ciljem 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva.

DRUŠTVENA JEDNAKOST, KVALITETNE I DOSTUPNE DRUŠTVENE USLUGE

Provodit će se progresivne socijalne, obrazovne, zdravstvene, kulturne i druge mjere koje stvaraju preduvjete za povećanje društvene jednakosti s posebnim naglaskom na mjere koje socijalno isključenim i marginaliziranim skupinama osiguravaju dostojanstven život. Jačat će se ljudski resursi javnog sektora te osnažiti uloga građana u planiranju razvoja Grada.

Prioritet je usklađen s Kohezijskom politikom EU u cilju 4. Socijalna Europa provedbom Europskog stupa socijalnih prava ulaganjem u sustav obrazovanja, u sustav socijalne skrbi s naglaskom na socijalnu integraciju ranjivih skupina građana i sustav zdravstvene skrbi. Prioritet je usklađen i u cilju 5. Europa bliže građanima jačanjem civilnog sektora u planiranju razvoja Grada, daljnjom digitalizacijom usluga javnog sektora s ciljem bolje dostupnosti njihovim krajnjim korisnicima - građanima i poduzetnicima te jačanjem međusektorske suradnje svih sastavnica društva.

Na nacionalnoj razini ovaj prioritet javnih politika usklađen je s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine i to strateškim ciljem 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo, strateškim ciljem 2. Obrazovani i zaposleni ljudi, strateškim ciljem 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom, strateškim ciljem 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život i strateškim ciljem 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji. Ovaj prioritet sadrži digitalizaciju kao horizontalnu politiku što je u skladu sa strateškim ciljem 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva.

UČINKOVITO I ODRŽIVO UPRAVLJANJE PROSTORNIM I PRIRODNIM RESURSIMA

Učinkovito upravljanje prostornim i prirodnim resursima nužno je za ostvarenje dugoročnog, održivog razvoja. Također, bitne sastavnice ovog prioriteta javnih politika odnose se na zaštitu okoliša s naglaskom na uspostavu učinkovitog cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, modernizaciju prometnog sustava i infrastrukture uključujući unaprjeđenje gradskog prijevoza te poboljšanje vodno komunalne i primarne infrastrukture.

Ovaj prioritet javne politike u skladu je sa ciljem Kohezijske politike EU cilj 3. Zelenija Europa s fokusom na smanjenje emisije ugljika promicanjem prelaska na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnog gospodarstva, prilagodbe klimatskim promjenama i upravljanja rizikom i njegova sprječavanja. Također je usklađen sa ciljem 5. Europa bliža građanima, podupiranjem strategija vođenih na lokalnoj razini i održivog urbanog razvoja u cijelom EU-u.

Na nacionalnoj razini posebni prioritet javne politike usklađen je sa Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine, sa strateškim ciljem 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost. te sa strateškim ciljem 10. Održiva mobilnost. Aktivnosti pojedinih mjera unutar ovog prioriteta usmjerene su na digitalizaciju i nastavak razvoja digitalne infrastrukture što je

u skladu sa strateškim ciljem 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva. S obzirom na status Grada Zagreba kao najvećeg grada i ekonomskog, kulturnog i sveučilišnog centra Hrvatske, svi posebni ciljevi ovog prioriteta usklađeni su sa prioriternim područjem javnih politika za strateški cilj 13. Jačanje regionalne konkurentnosti - Razvoj pametnih i održivih gradova.

Na nacionalnoj razini ovaj prioritet javnih politika usklađen je i sa Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17), Strategijom prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine (NN 131/2014), Višegodišnjim programom gradnje komunalnih vodnih građevina (NN 117/15).

Također, prioritet je usklađen sa Masterplanom prometnog sustava Grada Zagreba, Zagrebačke županije i Krapinsko-zagorske županije (SGGZ 6/20).

ZELENA TRANZICIJA I DIGITALNA TRANSFORMACIJA

Nastavno na ciljeve smanjenja emisija stakleničkih plinova od najmanje 55% do 2030. i dostizanje klimatske neutralnosti Europskog kontinenta do najkasnije 2050., nužno je osigurati sveobuhvatnu potporu aktivnostima koji se tiču zelene tranzicije (energija, klima i povezane horizontalne teme) na području Grada Zagreba kako bi Grad Zagreb do 2030. bio čist, zdrav, resursno-učinkovit grad sa značajno smanjenim emisijama stakleničkih plinova i s robusnom, održivom, globalno kompetitivnom ekonomijom temeljenoj na digitalnom i održivom razvoju odvojenom od prekomjerne uporabe prirodnih resursa.

Na razini EU, prioritet je u skladu s ciljem Kohezijske politike br. 2: zeleniji, nisko-ugljični prijelaz prema neto nultom ugljičnom gospodarstvu i otpornoj Europi promicanjem čiste i poštene energetske tranzicije, zelenih i plavih ulaganja, kružnog gospodarstva, ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama, sprečavanja i upravljanja rizicima i održive urbane mobilnosti. Također je u skladu sa specifičnim ciljem 2. (i) promicanje energetske učinkovitosti i smanjenje emisija stakleničkih plinova, 2. (ii) promicanje obnovljive energije u skladu s Direktivom o obnovljivoj energiji (EU) 2018/200119, uključujući tamo navedene kriterije održivosti i 2.(iii) razvoj pametnih energetskih sustava, mreža i skladišta izvan TEN-E. U skladu je i sa specifičnim ciljem 2. (viii) promicanje održive multimodalne urbane mobilnosti, kao dio tranzicije u neto nulto ugljično gospodarstvo te sa specifičnim ciljem 2. (iv) promicanje prilagodbe klimatskim promjenama i sprečavanja rizika od katastrofa, otpornosti, uzimajući u obzir pristupe temeljene na ekosustavima.

Na nacionalnoj razini, prioritet je usklađen s Razvojnim smjerom 3. „Zelena i digitalna tranzicija“ Nacionalne razvojne strategije RH do 2030. (NN 13/21). Prioritet je usklađen sa sljedećim strateškim ciljevima: 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, 10. Održiva mobilnost, 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva i 13. Jačanje regionalne konkurentnosti.

Za potrebe izrade posebnih ciljeva, provedeno je anketno istraživanje i održano je 6 radionica:

- 1- Društvo 09.10.2020.
- 2- Okoliš 20.10.2020.
- 3- Prostor 03.11.2020.
- 4- Gospodarstvo 13.11.2020.
- 5- Upravljanje razvojem 26.11.2020. te
- 6- Zelena i digitalna transformacija 07.12.2020.

Na radionicama su sudjelovali predstavnici Razvojne agencije Zagreb, te djelatnici gradskih ureda, vanjskih institucija i ustanova. Cilj radionica bio je osigurati stratešku potporu u odabiru posebnih ciljeva i mjera, kao i raspraviti prisutne izazove i potrebe programskog područja, te mogućnosti i prilike za ostvarivanje financiranja projekata budućeg plana. Uzimajući u obzir gore navedena ograničenja, kao i rezultate radionica i anketa, predložene su osnovne smjernice za izradu strateškog okvira Plana razvoja, a s obzirom na identificirane izazove i potencijale razvoja u planskom razdoblju, te ovom strateškom studijom nisu predložena alternativna rješenja.

7. REZULTATI PROCJENE UTJECAJA PROVEDBE PLANA RAZVOJA NA CILJEVE ZAŠTITE OKOLIŠA

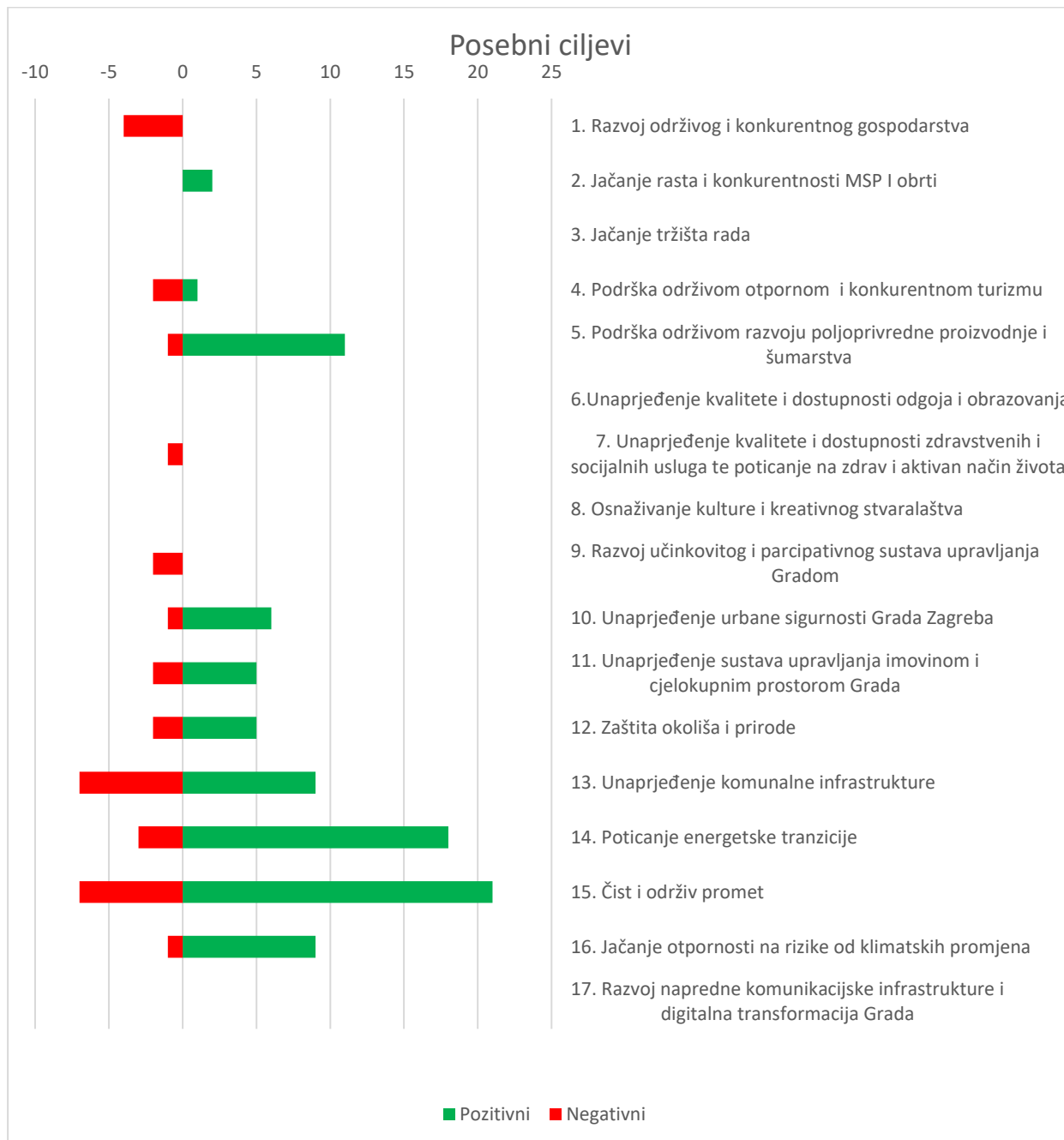
Rezultat procjene utjecaja provedbe Plana razvoja (kroz pojedinačne mjere) na ciljeve zaštite okoliša prikazan je kroz analitičku matricu (Tablica 53) u KNJIZI I. Analitička matrica je alat kojim se omogućava jasno identificiranje utjecaja pojedinih mjera na pojedinačni cilj zaštite okoliša strateške procjene, te su utjecaji dodatno tekstualno obrazloženi i opisani.

Konačni rezultat analize, a za jednostavnije razumijevanje utjecaja Plana razvoja na pojedine ciljeve zaštite okoliša, kvantificiran je s obzirom na značaj koji im je dodijeljen u matrici utjecaja (**KNJIGA I – Tablica 53**) pri čemu se pozitivnim utjecajima dodane vrijednosti 1 i 2, a negativnim -1 i -2. Zbog preglednijeg uvida i velikog broja mjera, kvantifikacija utjecaja izvršena je na razini posebnih ciljeva, a kako je prikazano na grafu u nastavku (**Slika 1**).

S obzirom da je većina mjera predviđenih planom ipak nestrukturane naravi, te nema jasan direktan utjecaj na okoliš, najveći negativni utjecaji identificirani su za posebni cilj 13. Unaprjeđenje komunalne infrastrukture i 15. Čist i održiv promet zbog mogućih građevinskih i strukturnih zahvata u prostoru. Unaprjeđenje komunalne infrastrukture uključuje mjere unaprjeđenja sustava vodoopskrbe i odvodnje, povećanje djelotvornosti u gospodarenju komunalnim otpadom i poboljšanje komunalne opremljenosti gradskog područja. Mjere obuhvaćaju rekonstrukcije i izgradnje novih sustava vodoopskrbe i odvodnje s pročišćavanjem kao i uspostavu i izgradnju postrojenja za obradu mulja, reciklažnih dvorišta, sanacije odlagališta itd. Negativni utjecaji ovdje proizlaze iz mogućih utjecaja na krajobraz i njegove temeljne vrijednosti zbog smještaja građevina u sustavu gospodarenja otpadom i njihove vizualne izloženosti, kao i javljanja buke, vibracija i neugodnih mirisa zbog manipulacije otpadom što se može odraziti na zaštitu zdravlja ljudi. Ovi utjecaji se trebaju promatrati načelno jer su također identificirani i značajni pozitivni utjecaji, što se većinom odnosi na razvoj sustava gospodarenja otpadom i prelaska na kružno gospodarstvo te smanjenje utjecaja na klimu kao i na zaštitu zdravlja i sigurnosti ljudi kroz mjere vezane uz poboljšanje sustava vodoopskrbe i odvodnje. Sve negativne utjecaje moguće je ublažiti prostornim planiranjem i mjerama zaštite koje će se propisati u postupcima procjene utjecaja na okoliš na razini zahvata. Ostali negativni utjecaji identificirani su uglavnom kao upozorenje na potrebu provođenja preliminarnih aktivnosti poput provedbe istraživanja, izrade studijske dokumentacije, analiza i ostalih potrebnih podloga za potrebe provođenja predložene mjere, odnosno mogućih zahvata.

Bitno je naglasiti da će Plan razvoja generirati i značajne pozitivne utjecaje na cjelokupni prostor i okoliš. Najveći pozitivni utjecaji proizlaze iz posebnih ciljeva 11. Unaprjeđenje sustava upravljanja imovinom i cjelokupnim prostorom Grada, zbog toga što je Planom prepoznata potreba za planskom implementacijom bilo kakvih rješenja, kroz integraciju različitih sektora i struka. Plan je usklađen s ciljevima Zelenog plana EU u poticanju zelenih rješenja, poput rješenja temeljenih na prirodi i zelene infrastrukture, razmatranje utjecaja klimatskih promjena u kontekstu ranjivosti prostora, te primjeni mjera prilagodbe u sve sustave upravljanja Gradom. Značajne pozitivne utjecaje generirat će i cilj 15. Čist i održiv promet zbog poticanja zelenih rješenja, korištenja alternativnih goriva, te poboljšanja kvalitete i kapaciteta javnog prometa čime se smanjuje korištenje osobnih automobila. Nadalje, Plan predstavlja okvir za konačnu implementaciju obnove Grada nakon potresa, kao i urbane sanacije zapuštenih dijelova Grada, čime će se osim kvalitete života, povećati i sigurnost ljudi. Revitalizacija i obnova izgrađenih prostora Grada uključuje obnovu objekata i infrastrukture od potresa, kao i

unaprjeđenje sustava zaštite i valorizacije kulturne baštine, ali i revitalizaciju brownfield područja. Posebni cilj 14. Poticanje energetske tranzicije uglavnom ima značajan pozitivan utjecaj na smanjenje utjecaja na klimu odnosno na ublažavanje klimatskih promjena jer uključuju korištenje obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti kao i ulaganje u čist i održiv javni gradski promet te razvoj infrastrukture i poticanje korištenja vozila s nultim emisijama.

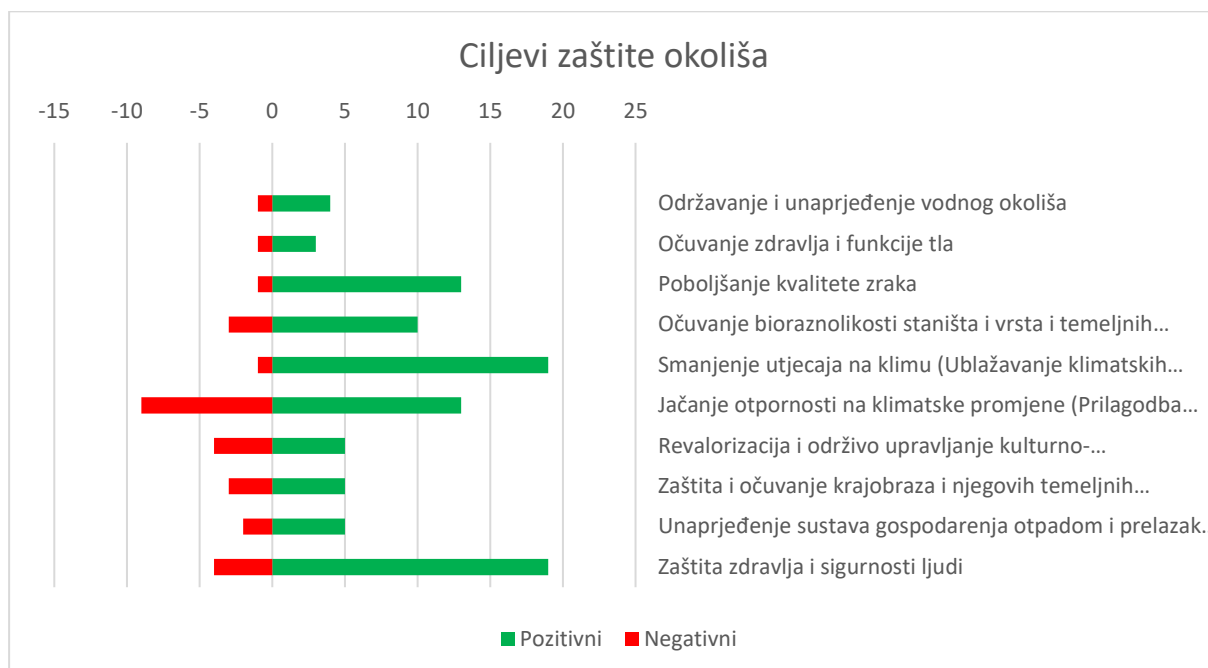
Slika 1. Prikaz kvantificiranih utjecaja mjera Plana razvoja

8. KUMULATIVNI UTJECAJI

Kumulativnost utjecaja s druge strane procjenjivana je temeljem identifikacije glavnih uzroka stresa, puteva izlaganja utjecaju, kvalitativnosti i kvantitativnosti promjene, kao i sposobnosti sastavnice okoliša, odnosno cilja zaštite da odgovori na utvrđenu promjenu. Izvjesno je da je moguć nastanak kumulativnih utjecaja na lokacijama gdje dolazi do razvijanja više projekata na ograničenom području ili istovremenih faktora stresa. Grafikonom na donjoj slici (**Slika 2**) prikazano je u kolikoj se mjeri vjerojatno negativni utjecaji mjera Plana razvoja odnose na ciljeve zaštite okoliša i koji se od njih nalaze pod najvećim opterećenjem.

Kumulativno gledajući najveći negativni utjecaji ocijenjeni su na cilj Jačanja otpornosti na klimatske promjene odnosno prilagodbu klimatskim promjenama primjenom načela predostrožnosti za sve mjere i zahvate koje uključuju građevinske zahvate, posebno infrastrukturne, bez eksplicitnog navođenja potrebe primjena mjera prilagodbe klimatskim promjenama. Bilo kakve građevinske i infrastrukturne radove, a kako bi se doprinijelo ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjenama, potrebno je vršiti prema Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene. Izradom potrebnih analiza i uz primjenu odgovarajućih mjera, navedene utjecaje moguće je učiniti pozitivnima. Cilj Zaštite i očuvanja krajobrazala nalazi se pod pritiskom promjena u gradskim strukturama, te u vrijedna krajobrazna područja bez potrebnih planskih i studijskih podloga, a za koje su također predložene odgovarajuće mjere. Negativni utjecaji na bioraznolikost nastaju zbog prenamjene prostora i staništa, te razvoja rješenja bez primjene postojećih okvira zaštite, međutim puno su veći pozitivni utjecaji zbog uzimanja u obzir posebnosti i potrebe prirodnih područja prilikom planiranja daljnjeg razvoja i revitalizacije.

Najviše pozitivnih utjecaja ocijenjeno je na cilj Ublažavanja klimatskih promjena odnosno smanjenja utjecaja na klimu, kao i na cilj Zaštite zdravlja i sigurnosti ljudi. Pozitivni utjecaji na ublažavanje klimatskih promjena proizlaze iz posebnih ciljeva odnosno mjera koje su usmjerene na povećanje energetske učinkovitosti, korištenja obnovljivih izvora energije kao i na ulaganje u čist i održiv javni gradski promet te razvoj infrastrukture i poticanje korištenja vozila s nultim emisijama. Sve to pozitivno će se odraziti na smanjenje emisija prometa i stanovanja te time spriječiti povećanje i širenje štetnih tvari u zrak i dugoročno spriječiti negativan utjecaj na klimatske promjene. Na zaštitu zdravlja i sigurnosti ljudi utječe više posebnih ciljeva i pripadajućih mjera. Uglavnom se to odnosi na smanjenje onečišćenja zraka u središnjim dijelovima grada zbog očekivanog smanjenja emisija, smanjenje buke prometa i neugodnih mirisa is sustava gospodarenja otpadom. Značajni su i pozitivni utjecaji na komponentu sigurnosti zbog planirane obnove objekata i infrastrukture oštećenih potresom.

Slika 2. Prikaz kvantificiranih utjecaja mjera Plana razvoja na ciljeve zaštite okoliša

9. PREKOGRANIČNI UTJECAJI

Uzimajući u obzir tipologiju pojedinih zahvata, kao i općenito lokalni doseg aktivnosti predviđenih Planom razvoja, provedbom mjera, aktivnosti i posljedičnim ispunjenjem ciljeva iste, ne očekuju se mogući utjecaji na okoliš preko državnih granica.

10. GLAVNA OCJENA PRIHVATLJIVOSTI ZA EKOLOŠKU MREŽU

U Obuhvatu Plana razvoja Grada Zagreba za razdoblje do kraja 2027.g. (u daljnjem tekstu: Plana razvoja), Sukladno Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže (NN 80/19 i 119/23) nalaze se: područje očuvanja ekološke mreže značajno za ptice (POP) HR1000002 Sava kod Hrušćice sa šljunčarom Rakitje, područja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS) HR2000583 Medvednica, HR2001506 Sava uzvodno od Zagreba i HR2000589 Stupnički lug te posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (PPOVS) HR2001228 Potok Dolje i HR2001298 Vejalnica i Krč.

U sklopu ovog postupka strateške procjene, provodi se i postupak glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu. Cilj provedbe Glavne ocjene jest utvrđivanje razine značajnosti utjecaja nacrta Plana razvoja s obzirom na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, samog ili kumulativno uslijed istovremenog provođenja nerealiziranih zahvata planiranih odrednicama dosadašnjeg Plana razvoja kao i onih predviđenih važećim prostorno planskim dokumentima ili aktivnosti predviđenih drugim sektorskim strategijama, na prostoru ili u neposrednoj blizini. Također Glavnom ocjenom razmatraju se mjere ublažavanja kojima se prepoznati utjecaji mogu eliminirati odnosno ublažiti (uključujući njihovo praćenje).

U nastavku slijedi analiza elemenata Plana razvoja (sve aktivnosti koje bi se mogle provoditi po mjerama) koji bi mogli imati negativan ili pozitivan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te za koje su propisane mjere ublažavanja. Detaljni utjecaji opisani su u poglavlju

Glavne ocjene prihvatljivosti Plana razvoja na ekološku mrežu, Knjiga II. Elementi za koje utjecaj nije prepoznat nisu ovdje navođeni.

Mjera 2.4. Aktivnosti *Izrade analize prostornih mogućnosti grada za poticanje gospodarskog razvoja uključujući postojeće i planirano stanje (gospodarske zone, poslovna i poduzetnička infrastruktura) i Izrada gospodarskih smjernica za potrebe strateških dokumenata, prostornih planova, strateških gradskih projekata, praćenje i poticanje njihove provedbe* mogu imati umjereno negativan utjecaj zbog planiranja ulaganja u izgradnju novih i razvoj postojećih gospodarskih zona, poslovnih zona i poduzetničke infrastrukture, ukoliko su smještene ili planirane unutar područja ekološke mreže. Utjecaji izgradnje prvenstveno su mogući uslijed gubitka, propadanja ili fragmentacije ciljnih stanišnih tipova ili pogodnih staništa koja koriste ciljne vrste prisutne na lokaciji. Isti se mogu ublažiti prikladnim mjerama ublažavanja.

Mjera 4.1 Aktivnost *Širenje turističke ponude van užeg centra grada* ovisno o lokaciji i razmjeru zahvata može negativno utjecati na ciljne vrste i stanišne tipove kroz prenamjenu, propadanje ili fragmentaciju ciljnih stanišnih tipova ili staništa koja koriste ciljne vrste značajne za područja ekološke mreže. Porast turističkih aktivnosti u područjima ekološke mreže može uzrokovati umjereno negativan utjecaj kroz povećanu proizvodnju otpada, povećanu potrošnju energije i vode, uznemirivanja bukom i kretanjem. Utjecaje je moguće ublažiti primjenom mjera ublažavanja.

Aktivnost *Revitalizacije i revalorizacije kulturne baštine i brownfield lokacija s ciljem razvoja održivog turizma* odnosi se na eventualno uključivanje lokacija Brestovac i Vila Rebar koje se nalaze unutar POVS HR2000583 Medvednica. Iako sanacija navedenih lokacija može predstavljati pozitivan utjecaj, zbog nepoznatih detalja provedbe ne može se isključiti niti negativan u vidu gubitaka, propadanja ili fragmentacije ciljnih stanišnih tipova ili pogodnih staništa koja koriste ciljne vrste prisutne na lokacijama. Isti utjecaji mogu se ublažiti prikladnim mjerama ublažavanja.

Za Aktivnost *Davanje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države na raspolaganje poljoprivrednim proizvođačima* unutar Mjere 5.1 ocijenjeno je da postoji mogućnost značajno negativnih utjecaja zbog moguće prenamjene prioritetnih ciljnih stanišnih tipova te pogodnih staništa za prioritetne ciljne vrste, te umjereno negativnih utjecaja na ciljne stanišne tipove i pogodna staništa za ciljne vrste unutar POVS HR2000583 Medvednica. Utjecaje je moguće ublažiti primjenom prikladnih mjera ublažavanja.

Aktivnost *Održavanja poljoprivrednog zemljišta sposobnog za poljoprivrednu proizvodnju* može negativno utjecati zbog komasacije zajedno s intenzifikacijom poljoprivredne proizvodnje što dovodi do narušavanja ciljnih staništa i staništa pogodnih za ciljne vrste. Zbog navodnjavanja najugroženija su vodena staništa i staništa koja ovise o stabilnom hidrološkom režimu. Moguć je negativan utjecaj obnove i održavanja travnjaka od kojih neki predstavljaju ciljne stanišne tipove te su moraju održavati na način da se očuvaju u izvornom obliku. Utjecaji se mogu ublažiti primjenom prikladnih mjera ublažavanja.

Mjera 5.2 Aktivnost *Jačanje i poticanje poljoprivredne proizvodnje te poticanje primjene smjernica EU strategije „od polja do stola“* može imati negativan utjecaj uslijed komasacije i intenzificiranja proizvodnje, narušavanjem kemijskih značajki tla. Moguć je negativan utjecaj obnove i održavanja travnjaka od kojih neki predstavljaju ciljne stanišne tipove te su moraju održavati na način da se očuvaju u izvornom obliku. Navedeni utjecaji mogu se svesti na prihvatljivu razinu primjenom prikladnih mjera ublažavanja.

Aktivnost *Poticanja diverzifikacije poljoprivrednih gospodarstva* uređenjem objekata smještenih ili planiranih unutar područja ekološke mreže, može imati trajan negativan utjecaj ukoliko uključuje prenamjenu ciljnih stanišnih tipova ili staništa koja koriste ciljne vrste značajne za područja ekološke

mreže. Porast ljudskih aktivnosti može dovesti do povećanog stvaranja otpada, povećane potrošnje energije i vode te uznemirivanja bukom i kretanjem. Negativne utjecaje moguće je ublažiti primjenom prikladnih mjera ublažavanja.

Mjera 5.4 Aktivnost Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma sukladna je planskim smjernicama i ciljevima Šumskogospodarske osnove područja Republike Hrvatske za razdoblje 2016.-2025. za koju je proveden postupak strateške procjene. Na području administrativnog obuhvata Grada Zagreba nalaze se tri područja ekološke mreže čiji cilj očuvanja je očuvanje šumskih staništa.

Negativne utjecaje ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma moguće je ublažiti na način da se prilikom planiranja izbjegne zauzeće, fragmentacija ili degradacija ciljnih stanišnih tipova te staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže, sukladno podacima o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na području i u blizini planiranog zahvata.

Aktivnostima *Održivo gospodarenje populacijama divljači i njihovim staništima* i *Zaštita divljači na površinama izvan lovišta* planiraju se aktivnosti koje mogu uzrokovati negativne utjecaje uslijed fizičke prisutnosti osoba koje će ih provoditi te će one svojim prisustvom izazivati uznemiravanje ciljnih vrsta (zbog buke i kretanja). Izmještanje postojećih i/ili izgradnja novih lovnogospodarskih i lovnotehničkih objekata, ukoliko lociranih na području rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova ili pogodnih staništa ciljnih vrsta moglo bi dovesti do njihova zauzeća tj. degradacije. Negativne utjecaje moguće je ublažiti primjenom prikladnih mjera ublažavanja.

Mjera 6.1 Aktivnosti Izgradnja novih te proširenje, nadogradnja, dogradnja i rekonstrukcija postojećih odgojno obrazovnih objekata, Izgradnje sportske infrastrukture i opremanje odgojno obrazovnih objekata odgovarajućom opremom, Unaprjeđenja infrastrukture za dodatnu edukaciju djece izvan odgojno obrazovnih institucija (škola u prirodi, ljetni/zimski kampusi, STEM) i Izgradnje nove ili modernizacije postojeće infrastrukture strukovnog obrazovanja, kao i strukovnih centara izvrsnosti, u skladu sa zahtjevima koji proizlaze iz reformi programa strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u slučaju planiranja zahvata na području ekološke mreže, mogu kroz utjecaje izgradnje uzrokovati propadanje, fragmentaciju i gubitak ciljnih stanišnih tipova te staništa pogodnih za ciljne vrste, a koji se utjecaji mogu ublažiti mjerama. Isti utjecaji mogu se očekivati i uslijed provođenja Strateškog projekta *Vrtići za sve - izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje predškolskih ustanova*.

Mjera 7.3 Aktivnost Obnove i rekonstrukcije postojeće i izgradnje nove sportsko-rekreacijske infrastrukture, centara i sl. u slučaju da se planiraju zahvati na području ekološke mreže, može kroz utjecaje izgradnje uzrokovati propadanje, fragmentacije i gubitak ciljnih stanišnih tipova te staništa pogodnih za ciljne vrste, a koji se utjecaji mogu ublažiti mjerama.

Mjera 10.3 Aktivnost Sanacije klizišta može uzrokovati negativne utjecaje tijekom građevinskih radova stabilizacije postojećeg klizišta ili prevencije potencijalnog klizišta, u slučaju organizacije gradilišta i pristupnih puteva na području rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova te pogodnih staništa ciljnih vrsta ekološke mreže.

Jedan od mogućih razloga ugroženosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova na području POVS HR2000583 Medvednica sukladno pripadajućem SDF (standard data form) obrascu su klizišta, stoga smanjenje rizika od klizanja tla može imati i pozitivan utjecaj na ekološku mrežu. Navedene negativne utjecaje moguće je ublažiti primjenom prikladnih mjera ublažavanja.

Mjera 11.2 Aktivnosti *Primjene višerazinskih rješenja temeljenih na prirodi i Ulaganja u razvoj sustava zelene infrastrukture* pretpostavljeno ima pozitivne utjecaje zbog zaštite prirodnih staništa i vrsta, doprinosu održivom razvoju, smanjenju klimatskih promjena i dr. S obzirom da nije poznat način niti lokacije primjene takvih rješenja, nije moguće niti izričito isključiti značajne negativne utjecaje. Mjere propisane *Strateškom studijom o utjecaju na okoliš Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070* preuzimaju se Glavnom ocjenom kao prikladne za ublažavanje značajnih negativnih utjecaja.

Mjera 11.5 Aktivnost *Urbana sanacija dijelova gradskog područja* može uzrokovati trajan negativan utjecaj u slučaju infrastrukturnog opremanja naselja unutar područja rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova i staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže. Negativne utjecaje moguće je ublažiti mjerama.

Aktivnost *Revitalizacije brownfield područja* može imati negativan utjecaj u slučaju uključivanja lokacija Brestovac i Vila Rebar koje se nalaze unutar POVS HR2000583 Medvednica. Iako sanacija navedenih lokacija može predstavljati pozitivan utjecaj, zbog nepoznatih detalja provedbe ne može se isključiti niti negativan u vidu gubitaka, propadanja ili fragmentacije ciljnih stanišnih tipova ili pogodnih staništa koja koriste ciljne vrste prisutne na lokacijama. Isti utjecaji mogu se ublažiti prikladnim mjerama ublažavanja.

Aktivnost *Uređenja i očuvanja naselja ruralnog i suburbanog karaktera* u vidu diverzifikacije OPG-ova u smjeru pružanja usluga rekreacija, turizma i izravne prodaje poljoprivrednih proizvoda koja uključuje uređenje objekata smještenih ili planiranih unutar područja ekološke mreže, može imati trajan negativan utjecaj u slučaju prenamjene ciljnih stanišnih tipova ili staništa koja koriste ciljne vrste značajne za područja ekološke mreže te porasta ljudskih aktivnosti u područjima ekološke mreže, a iste je moguće ublažiti primjenom mjera ublažavanja.

Mjera 12.1 Aktivnost *Zaštite i održivog upravljanja područjem Medvednice* uključuje i razvoj infrastrukture ili izgradnju unutar zaštićenih dijelova prirode. Svaki zahvat unutar područja ekološke mreže tijekom pripreme, izgradnje može imati direktan utjecaj u slučaju zauzimanja površina pod ciljnim stanišnim tipovima ili pogodnim staništima koja koriste ciljne vrste te indirektan negativni utjecaj na ekološku mrežu tijekom korištenja kroz povećanu proizvodnju otpada, povećanu potrošnju energije i vode, te uznemiravanje ciljnih vrsta bukom i kretanjem posjetitelja na područjima ekološke mreže.

Aktivnost *Zaštita i održivo upravljanje područjem Save Integracija elemenata prilagodbe na klimatske promjene u razvojne procese Grada Zagreba* može uključivati zahvate koji bi uzrokovali značajne negativne utjecaje ukoliko ne bi uzimali u obzir potrebu očuvanja povoljnog stanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova te cjelovitosti područja ekološke mreže HR2001311 Sava nizvodno od Hrušćice i HR2001506 Sava uzvodno od Zagreba. Značajni negativni utjecaji su mogući u slučaju narušavanja hidroloških uvjeta i vodnog režima za ciljne vrste i ciljne stanišne tipove područja ekološke mreže, fragmentacije staništa i sprječavanja uzvodno nizvodnih migracija riba, zahvata na lokacijama značajnih riječnih staništa za ciljne vrste ptica i ciljne vrste riba, planiranja radova izvan reproduktivnog razdoblja ciljnih vrsta faune obližnjih područja ekološke mreže te širenja i naseljavanja stranih invazivnih vrsta. Uključivanje mehanizama zaštite, mjera prilagodbe klimatskim promjenama i održivog korištenja obalnog pojasa Save u prostorne planove sukladno je *Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070 godinu (NN 46/20)* za koju je izrađena Strateška procjena utjecaja na okoliš, a u sklopu koje proveden i postupak ocjene

prihvatljivosti za ekološku mrežu. Značajan negativan utjecaj moguće je svesti na prihvatljivu razinu primjenom mjera ublažavanja.

Mjera 12.2 Aktivnost *Vrednovanje gradskih potoka kao posebne krajobrazne i rekreacijske vrijednosti i renaturalizacija vodotoka* može uključivati zahvate koji bi imali umjeren negativan utjecaj na ciljeve očuvanja područja POVS HR2000583 Medvednica u slučaju ne korištenja rješenja temeljenih na prirodi (Nature-based Solutions) u ranoj fazi planiranja projekata te bez konzultiranja odgovarajućih stručnjaka u području biologije i zaštite prirode i/ili tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite okoliša i prirode. Utjecaj je moguće ublažiti mjerama.

Aktivnost *Provođenja aktivnosti u cilju smanjenja negativnih posljedica svjetlosnog onečišćenja* može imati negativne utjecaje u vidu ometanja života i/ili seobe ptice, šišmiša, kukaca i drugih životinja, rast biljaka i prirodne ravnoteže. Iste je utjecaje moguće svesti na prihvatljivu mjeru primjenom prikladnih mjera ublažavanja.

Mjera 12.3 Aktivnost *Učinkovito upravljanje zaštićenim područjima prirode i osobito vrijednim dijelovima prirode* može uzrokovati negativan utjecaj u slučaju planiranja zahvata unutar područja ekološke mreže uslijed zauzimanja površina pod ciljnim stanišnim tipovima ili pogodnih staništa koja koriste ciljne vrste te indirektan negativni utjecaj na ekološku mrežu tijekom korištenja kroz povećanu proizvodnju otpada, povećanu potrošnju energije i vode i uznemiravanje ciljnih vrsta bukom i kretanjem posjetitelja na područjima ekološke mreže. Navedeni mogući negativni utjecaji mogu se svesti na prihvatljivu mjeru primjenom prikladnih mjera ublažavanja.

Mjera 13.1 *Unaprjeđenje sustava vodoopskrbe i odvodnje* predstavlja implementaciju *Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine*, za koji je izrađena *Strateška procjena utjecaja na okoliš Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine*. Umjereno negativan utjecaj moguć je u slučaju zauzeća, fragmentacije ili degradacije ciljnih stanišnih tipova te staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže, za što su predviđene mjere ublažavanja.

Mjera 13.2 Aktivnost *Izgradnje infrastrukture za gospodarenje otpadom* sukladna je Planu gospodarenja otpadom Grada Zagreba za razdoblje 2018.-2023. koji je odredio aktivnosti koje će se provoditi u idućem planskom razdoblju. Isti je usuglašen s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine. Za Plan gospodarenja otpadom Grada Zagreba za razdoblje 2018.-2023. izrađena je *Strateška procjena utjecaja na okoliš Plana gospodarenja otpadom Grada Zagreba na okoliš (Izradio: EKONERG d.o.o., 2018.)*, a u sklopu koje proveden i postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu. Nisu utvrđeni dodatni negativni utjecaji na ekološku mrežu.

Mjera 13.3 Aktivnost *Opremanja i proširenja gradskih groblja* ukoliko smještenih unutar područja ekološke mreže, mogla bi imati trajan negativan utjecaj na ciljne vrste značajne za područja ekološke mreže uslijed gubitka, propadanja ili fragmentacije ciljnih stanišnih tipova ili pogodnih staništa koja koriste ciljne vrste prisutne na lokaciji. Utjecaje je moguće ublažiti primjenom prikladnih mjera ublažavanja.

Aktivnost *Zaštite i zbrinjavanja životinja*, tj. stvaranje infrastrukturnih preduvjeta za obavljanje djelatnosti te smještaj svih vrsta nezbrinutih životinja, ukoliko smještenih unutar područja ekološke

mreže, moglo bi imati trajan negativan utjecaj na ciljne vrste značajne za područja ekološke mreže uslijed gubitka, propadanja ili fragmentacije ciljnih stanišnih tipova ili pogodnih staništa koja koriste ciljne vrste prisutne na lokaciji. Navedene negativne utjecaje moguće je ublažiti primjenom prikladnih mjera ublažavanja.

Mjera 14.2 Aktivnost *Poticanja razvoja i korištenja OIE* ovisno o načinu korištenja obnovljivih izvora energije može uzrokovati različite utjecaje na okoliš, prvenstveno zbog gubitka dijela staništa tj. površina pod postojećom vegetacijom što posljedično može značiti i gubitak ciljnih staničnih tipova ili pogodnih staništa za ciljne vrste. Negativni utjecaji prilikom planiranja postrojenja za iskorištavanje biomase za proizvodnju energije mogući su ukoliko bi se kao izvor biomase planiralo korištenje drvene mase koja osigurava postizanje dovoljnog udjela suhe drvene mase odnosno odumrlog/odumirućeg drva unutar područja ekološke mreže potrebnih za postizanje povoljnog stanja očuvanosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova. Mogući su i negativni utjecaji nadzemnih objekata pripadajuće infrastrukture tj. elektroenergetske mreže zbog moguće kolizije ptica (na visokonaponskim dalekovodima) i elektrokuacije ptica (na srednjenaponskim dalekovodima). Navedeni mogući negativni utjecaji mogu se svesti na prihvatljivu razinu primjenom prikladnih mjera ublažavanja.

Za Mjeru 14.3 Aktivnosti *s ciljem smanjenja energije, te poboljšanja rasvjetljenosti javnih površina*. ustanovljeni su negativni utjecaji ukoliko javna rasvjeta unutar područja ekološke mreže uzrokuje promjene noćnih uvjeta koje mogu ometati život i/ili seobu ptica, šišmiša, kukaca i drugih životinja, remetiti rast biljaka te ugrožavati prirodnu ravnotežu. Navedene negativne utjecaje moguće je ublažiti primjenom prikladnih mjera ublažavanja.

Mjera 15.1 Aktivnost *Širenja autobusne mreže te proširenje, dogradnja i rekonstrukcija tramvajske mreže* može imati negativan utjecaj na ciljne vrste i stanišne tipove značajne za područja ekološke mreže. Prilikom rekonstrukcije prometne infrastrukture, ovisno o položaju trasa koje će se rekonstruirati tj. graditi.

Moguć je gubitak, propadanje ili fragmentacija ciljnih stanišnih tipova ili pogodnih staništa koja koriste ciljne vrste ovisno o veličini, lokaciji i izvedbi projekta te o osjetljivosti pogođenih staništa. Navedene negativne utjecaje moguće je ublažiti primjenom mjera ublažavanja.

Mjera 15.2 Aktivnost *Poboljšanja ulične i cestovne mreže* može imati negativan utjecaj na ciljne vrste i stanišne tipove značajne za područja ekološke mreže prilikom rekonstrukcije ili izgradnje prometne infrastrukture ovisno o položaju trasa koje će se rekonstruirati tj. graditi. Moguć je gubitak, propadanje ili fragmentacija ciljnih stanišnih tipova ili pogodnih staništa koja koriste ciljne vrste ovisno o veličini, lokaciji i izvedbi projekta te o osjetljivosti pogođenih staništa. Navedene negativne utjecaje moguće je ublažiti primjenom mjera ublažavanja.

Mjera 15.4 Aktivnost *Modernizacije postojećih i gradnje novih gradskih i međugradskih pruga, kolodvora i stajališta* može uzrokovati gubitak, propadanje ili fragmentaciju ciljnih stanišnih tipova ili pogodnih staništa koja koriste ciljne vrste ovisno o veličini, lokaciji i izvedbi projekta te o osjetljivosti pogođenih staništa. Primjenom mjera ublažavanja moguće je svesti negativne utjecaje na prihvatljivu razinu.

Aktivnost *Realizacije nove obilazne željezničke pruge za teretni promet* ocijenjena je značajno negativnim utjecajem zbog mogućeg gubitka dijela staništa unutar POVS HR2000589 Stupnički lug u slučaju kada bi se trasa planirala u području koridora od 100 m od osi trase. Pretpostavljeno je da je

moguće izvesti zahvat u užem dijelu koridora na način da se izbjegnu mogući značajni utjecaji na područje ekološke mreže. Ocijenjeno je da je prilikom izgradnje željezničke pruge moguć i značajan utjecaj zbog gubitka dijela staništa iznimno važnog za ciljne vrste ptica unutar POP HR1000002 Sava kod Hrušćice sa šljunčarom Rakitje. Navedene negativne utjecaje moguće je ublažiti primjenom prikladnih mjera ublažavanja.

Aktivnosti *Unapređivanje pješačkoga prometa* i *Unaprjeđenje biciklističke infrastrukture kroz dogradnju i umrežavanje biciklističkih staza i razvoj sustava javnih bicikala* uključuju zahvate uređenja postojeće prometne infrastrukture te su vjerojatni samo manji negativni utjecaji u slučaju planiranja zahvata na način da se uzrokuje zauzeće, fragmentacija ili degradacija ciljnih stanišnih tipova te staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže. Negativne utjecaje moguće je ublažiti primjenom mjera ublažavanja.

Mjera 16.1. Aktivnosti *Poticanje ulaganja u infrastrukturu i sustave za osiguranje i zaštitu od posljedica prirodnih nepogoda, Izgradnja i obnova vodotoka i objekata za zaštitu od štetnog djelovanja voda i obranu od poplava* i *Poboljšanje prirodnog upravljanja rizicima od poplava korištenjem zelene infrastrukture i rješenja temeljenih na prirodi* ukazuju na moguće značajne negativne utjecaje ukoliko dođe do izgradnje novih i dogradnje postojećih sustava akumulacija i retencija, zaštitnih nasipa, pragova i sličnih objekata u sklopu hidrotehničkih sustava s višenamjenskim korištenjem, rekonstrukcije i sanacije vodno-komunalne infrastrukture i zahvata vodnih resursa, dislociranja vodozahvata te izgradnje upravljivih mobilnih pregrada na ušćima vodotoka. Navedeni zahvati mogu tijekom pripreme, izgradnje i korištenja uzrokovati brojne izravne negativne utjecaje na ciljne stanišne tipove, ciljne vrste te pogodna staništa koja one koriste (npr. gubitak staništa, narušavanje dinamike i vodnog režima, prekidanje kontinuiteta vodotoka, onemogućavanje longitudinalne migracije riba, narušavanja postojećih ekoloških uvjeta). Značajnost negativnih utjecaja pojedinog zahvata ovisit će o lokaciji i načinu izvođenja istog (tehnologiji, vremenskom periodu itd.), ali i o ciljevima očuvanja, odnosno očuvnosti ciljnih staništa i stanju populacija ciljnih vrsta na utjecanom području ekološke mreže. Predlaže se prenošenje primjenjivih mjera ublažavanja propisanih u postupku strateške procjene utjecaja na okoliš za Strategiju prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu u Plan razvoja.

Zaključak

Nacrtom Plana razvoja Grada Zagreba definiran je strateški okvir sa 17 posebnih ciljeva sa pripadajućim mjerama za provedbu, aktivnostima i strateškim projektima.

Glavna ocjena prihvatljivosti Plana razvoja za ekološku mrežu, kao dio Strateške studije, analizirala je moguće utjecaje provedbe elemenata nacrta Plana razvoja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je procijenjena značajnost tih utjecaja s obzirom na njihove moguće učinke na ekološku mrežu.

Većina planiranih aktivnosti u nacrtu analiziranog Plana razvoja su nestrukturane i nisu prostorno definirane a strateški projekti koji su prostorno definirani se odnose na zahvate manjih razmjera u urbaniziranim područjima i izvan područja ekološke mreže. Opisi pojedinih elemenata pokazuju da će njihova provedba vrlo vjerojatno imati utjecaj u prostoru uključujući i na područjima ekološke mreže no zbog nedostatka detaljnih podataka u analizi mogućih utjecaja istaknuti su ključni rizici vezani uz moguće utjecaje na ekološku mrežu koji se mogu javiti u kontekstu predloženih aktivnosti uz napomenu o potrebi detaljne ocjene prihvatljivosti u narednim fazama planiranja ili provedbe pojedinih elemenata Plana razvoja.

Za elemente Plana razvoja koji pokazuju vjerojatnost značajnog ili umjerenog negativnog utjecaja, Glavnom ocjenom je dan prijedlog mjera ublažavanja prepoznatih utjecaja na ekološku mrežu.

Predlažu se mjere ublažavanja za projekte planirane aktivnostima: Mjera 2.4. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i sustava planiranja te praćenja gospodarskih aktivnosti, Mjera 4.1. Diverzifikacija i poboljšanje turističke ponude i poticanje razvoja selektivnih oblika turizma, Mjera 5.1. Održivo gospodarstvo na poljoprivrednim zemljištima, Mjera 5.2. Jačanje sustava poljoprivrednih gospodarstava, 6.1. Unaprjeđenje predškolske, osnovnoškolske i srednjoškolske infrastrukture i programa, 7.3 Unaprjeđenje sportske infrastrukture i jačanje sportske kulture, 10.3. Umanjenje rizika od klizanja tla, 12.1. Zaštita i održivo upravljanje područjima Medvednice i Save, 12.2. Zaštita i poboljšanje kvalitete sastavnica okoliša, 12.3. Učinkovit monitoring i upravljanje prirodnom baštinom, geo i bioraznolikošću, 13.3. Poboljšanje komunalne opremljenosti gradskog područja, 14.2. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitih kogeneracija, 14.3. Povećanje energetske učinkovitosti i modernizacija sustava javne rasvjete Grada Zagreba, 15.1. Čist, održiv i unaprijeđen sustav javnog gradskog prijevoza, 15.2. Integrirani razvoj cestovnog prometa, 15.4. Unaprjeđenje željezničkog prometa, 15.6. Unaprjeđenje pješačkog i biciklističkog prometa i 16.1. Prilagodba klimatskim promjenama.

Također, propisana je i općenita mjera ublažavanja koja se odnosi na sve elemente Plana razvoja te potrebu njihovog planiranja u potpunosti izvan područja rasprostranjenosti prioritarnih ciljnih stanišnih tipova te na način da ne dođe do gubitka niti degradacije staništa pogodnih za prioritarnu ciljnu vrstu pojedinih područja ekološke mreže.

Uz implementaciju predloženih mjera ublažavanja potencijalnih negativnih utjecaja na ekološku mrežu predloženih Glavnom ocjenom, na strateškoj razini se ocjenjuje da aktivnosti planirane provedbom Plana razvoja neće imati značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

11. MJERE ZAŠTITE I SMJERNICE ZA POBOLJŠANJE STANJA OKOLIŠA I MJERE UBLAŽAVANJA ZA EKOLOŠKU MREŽU

Mjere zaštite okoliša određene su na temelju identificiranih negativnih kumulativnih utjecaja, te su osmišljene kako bi se ti negativni utjecaji izbjegli ili smanjili na najmanju moguću mjeru. Formirane su kao dva seta mjera, prvi mjere vezane za identificirane negativne utjecaje i mjere zaštite okoliša kao odgovor na uočene prilike za poboljšanje stanja okoliša, i drugi set mjera predložen je za primjenu na nižim razinama provedbe Plana, kao kriteriji/ograničenja za niže dokumente kojima se planiraju strateške aktivnosti i projekti, uključujući i „pravila“ za provođenje, odnosno uvjete kojih se treba pridržavati pri izradi PUO određenih projekata. Unutar prijedloga mjera ublažavanja za ekološku mrežu uzeti su obzir primjenjive mjere ublažavanja iz dokumenata nastalih drugim postupcima strateške procjene utjecaja na okoliš.

11.1 Prijedlog mjera ublažavanja negativnih utjecaja provedbe Plana razvoja na ekološku mrežu

Posebni cilj/ mjera / aktivnost	Mjere ublažavanja potencijalnih negativnih utjecaja Plana razvoja na ekološku mrežu
Svi elementi Plana	Sve elemente Plana planirati u potpunosti izvan područja rasprostranjenosti prioritetnih ciljnih stanišnih tipova te na način da ne dođe do gubitka niti degradacije staništa pogodnih za prioritetne ciljne vrste pojedinih područja ekološke mreže.
Posebni cilj 2. JAČANJE RASTA I KONKURENTNOSTI MSP I OBRTA	
Mjera 2.4. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i sustava planiranja te praćenja gospodarskih aktivnosti	Prilikom izrade gospodarskih smjernica za potrebe strateških dokumenata, prostornih planova i strateških gradskih projekata, te analize prostornih mogućnosti grada za poticanje gospodarskog razvoja, u obzir uzimati ranjivost prostora s aspekta biološke raznolikosti i moguće utjecaje planiranih aktivnosti na područja ekološke mreže te poticati ugradnju mjera zaštite prirode.
Posebni cilj 4. PODRŠKA ODRŽIVOM, OTPORNOM I KONKURENTNOM TURIZMU	
Mjera 4.1. Diverzifikacija i poboljšanje turističke ponude i poticanje razvoja selektivnih oblika turizma	Prilikom planiranja aktivnosti u cilju unaprjeđenja kvalitete turističke ponude osigurati održavanje ili postizanje povoljnog stanja očuvanosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova te cjelovitosti područja ekološke mreže, na način da se odaberu lokacije i odrede održivi nosivi kapaciteti pojedinih lokacija koji neće dovesti do značajnog negativnog utjecaja (samostalnog ili kumulativnog) na cjelovitost i ciljeve očuvanja područja ekološke mreže. Zahvate u cilju širenja turističke ponude planirati izvan područja rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova i staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže. Revitalizaciju brownfield područja unutar područja ekološke mreže planirati na način da se izbjegne zauzeće, fragmentacija ili degradacija ciljnih stanišnih tipova i stanišnih tipova pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže, a sukladno podacima o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na području i u blizini planiranog zahvata.
Posebni cilj 5. Podrška održivom razvoju poljoprivredne proizvodnje i šumarstva	
Mjera 5.1. Održivo gospodarenje poljoprivrednim zemljištem	Unutar PPOVS HR2001298 Vejalnica i Krč nije dozvoljena prenamjena poljoprivrednih površina koje predstavljaju prioritetni ciljni stanišni tip 6210*Suhi kontinentalni travnjaci (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*važni lokaliteti za kaćune) kao i pogodna staništa za ciljne vrste kiselichin vatreni plavac (<i>Lycaena dispar</i>), danja medonjica (<i>Euplagia quadripunctaria</i> *) i jadranska kozonoška (<i>Himantoglossum adriaticum</i>). Unutar POVS HR2000583 Medvednica izbjegavati prenamjenu poljoprivrednih površina koje predstavljaju ciljne stanišne tipove te pogodna staništa za ciljne vrste.

	<p>Prilikom planiranja aktivnosti u cilju održivog gospodarenja poljoprivrednim zemljištem travnjake velike prirodne vrijednosti (pašnjake i košarice koji su uključeni kao ciljni stanišni tipovi u ekološku mrežu i/ili koji predstavljaju pogodna staništa za ciljne vrste) zadržati u izvornom obliku te održavati u prvom redu napasivanjem ili kroz prilagođeni način košnje.</p> <p>Prilikom obnavljanja travnjaka, iste obnavljati vrstama koje su karakteristične za pojedini stanišni tip sukladno Priručniku za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o staništima EU (Topić J. i Vukelić J., 2009.) uz konzultacije sa nadležnom Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima.</p> <p>Prilikom gospodarenja poljoprivrednim zemljištem očuvati vrijedna prirodna staništa uz poljoprivredne površine te provoditi mjere kojima se sprječava unos i širenje invazivnih stranih biljnih i životinjskih vrsta.</p> <p>Prilikom planiranja sustava navodnjavanja prikupiti podatke (po potrebi provesti istraživanje) o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na području i u blizini zahvata te u skladu s podacima planirati lokacije izvan područja rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova i staništa pogodnih za ciljne vrste. Radove izvoditi izvan reproduktivnog razdoblja ciljnih vrsta faune.</p> <p>Prilikom planiranja sustava navodnjavanja izraditi stručne podloge koje će procijeniti kumulativni utjecaj svih planiranih sustava navodnjavanja u područjima ekološke mreže koji planiraju zahvat vode iz istog prirodnog površinskog izvora (vodotoka, jezera), odnosno procijeniti značaj utjecaja na režim podzemnih i površinskih voda kako ne bi došlo do kumulativnog narušavanja ekološki prihvatljivog protoka (vodotoci), odnosno razine vode u jezerima. Stručne podloge prioritetno treba napraviti na području slivova gdje se procjenjuje loše količinsko stanje podzemnih vodnih tijela i/ili postoji značajno opterećenje u pogledu zahvaćanja i preusmjerenja vode.</p> <p>Zahvat vode tijekom razvoja sustava navodnjavanja izvesti na način da se ne naruši ekološki prihvatljiv protok nizvodno od zahvata potreban za očuvanje ciljnih stanišnih tipova i staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže nizvodno od zahvata.</p> <p>U slučaju planiranja akumulacija za korištenje vode za navodnjavanje akumulaciju planirati na način da se ne prekine kontinuitet vodotoka te se onemoguće longitudinalne migracije, prvenstveno riba. U slučaju da do toga dođe, planirati riblje staze. Maksimalno izbjegavati staništa koja su od izuzetne važnosti za ciljeve očuvanja. Očuvati ekološki prihvatljiv protok nizvodno od akumulacije.</p>
--	---

<p>Mjera 5.2. Jačanje sustava poljoprivrednih gospodarstava</p>	<p>Prilikom planiranja aktivnosti u cilju širenja dopunskih djelatnosti obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava unutar područja ekološke mreže uzeti u obzir potrebu očuvanja povoljnog stanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova te cjelovitosti područja ekološke mreže, kako bi se odabrale lokacije i odredili održivi nosivi kapaciteti pojedinih lokacija koji neće dovesti do značajnog negativnog utjecaja (samostalnog ili kumulativnog) na cjelovitost i ciljeve očuvanja područja ekološke mreže.</p> <p>Uređenje objekata smještenih ili planiranih unutar područja ekološke mreže planirati na način da se izbjegne zauzeće, fragmentacija ili degradacija ciljnih stanišnih tipova te staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže.</p> <p>Prilikom planiranja aktivnosti u cilju jačanja i poticanja poljoprivredne proizvodnje te poticanja primjene smjernica EU strategije „od polja do stola“, travnjake velike prirodne vrijednosti (pašnjake i košnice koji su uključeni kao ciljni stanišni tipovi u ekološku mrežu i/ili koji predstavljaju pogodna staništa za ciljne vrste) zadržati u izvornom obliku te održavati u prvom redu napasivanjem ili kroz prilagođeni način košnje. Prilikom obnavljanja travnjaka, iste obnavljati vrstama koje su karakteristične za pojedini stanišni tip sukladno Priručniku za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o staništima EU (Topić J. i Vukelić J. , 2009.) uz konzultacije sa nadležnom Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima</p>
<p>Mjera 5.4. Održivo gospodarenje šumama, lovištima i zaštita divljači</p>	<p>Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma planirati na način da se izbjegne zauzeće, fragmentacija ili degradacija ciljnih stanišnih tipova te staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže, sukladno podacima o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na području i u blizini planiranog zahvata.</p> <p>Izmještanje postojećih i/ili izgradnju novih lovnogospodarskih i lovnotehničkih objekata planirati na način da se izbjegne zauzeće ili degradacija ciljnih stanišnih tipova i stanišnih tipova pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže, a sukladno podacima o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na području i u blizini planiranog zahvata.</p>
<p>Posebni cilj 6 - Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti odgoja i obrazovanja</p>	
<p>6.1. Unaprjeđenje predškolske, osnovnoškolske i srednjoškolske infrastrukture i programa</p> <p>Strateški projekt Vrtići za sve - izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje predškolskih ustanova</p>	<p>Izgradnju novih te proširenje, nadogradnju, dogradnju i rekonstrukciju postojećih objekata predškolske, osnovnoškolske i srednjoškolske infrastrukture i programa, kao i sportske infrastrukture vezane uz odgojno obrazovne objekte, planirati izvan područja rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova i staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže.</p>

	Unaprjeđenje infrastrukture za dodatnu edukaciju djece izvan odgojno obrazovnih institucija planirati izvan područja rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova i staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže.
Posebni cilj 7 – Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti zdravstvenih i socijalnih usluga te poticanje na zdrav i aktivan način života	
7.3 Unaprjeđenje sportske infrastrukture i jačanje sportske kulture	<p>Prilikom uređenja novih sadržaja sportsko-rekreacijske namjene unutar područja ekološke mreže izgradnju planirati na način da se izbjegne zauzeće , fragmentacija ili degradacija ciljnih stanišnih tipova te staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže, sukladno podacima o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na području i u blizini planiranog zahvata..</p> <p>Prilikom planiranja sportsko-rekreacijskih aktivnosti unutar područja ekološke mreže uzeti u obzir potrebu očuvanja povoljnog stanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova te cjelovitosti područja ekološke mreže, kako bi se odabrale lokacije i odredili održivi nosivi kapaciteti pojedinih lokacija koji neće dovesti do značajnog negativnog utjecaja (samostalnog ili kumulativnog) na cjelovitost i ciljeve očuvanja područja ekološke mreže.</p>
Poseban cilj 10 – Unaprjeđenje urbane sigurnosti Grada Zagreba	
10.3. Umanjenje rizika od klizanja tla	Prilikom sanacije klizišta izbjegavati organizaciju gradilišta i pristupne puteve (koliko to dopuštaju prilike na terenu) na području rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova te pogodnih staništa ciljnih vrsta ekološke mreže.
Posebni cilj 11 – Unaprjeđenje sustava upravljanja imovinom i cjelokupnim prostorom Grada	
11.2. Unaprjeđenje sustava zelene infrastrukture Grada i primjene rješenja temeljenih na prirodi	<p>U ranim fazama planiranja i razvoja projekata, odnosno prilikom pripreme projektne dokumentacije u cilju prilagodbe klimatskim promjenama provesti analizu isplativosti planiranih zahvata, uzimajući u obzir negativne utjecaje na ciljeve očuvanja i cjelovitost ekološke mreže.</p> <p>Prilikom odabira rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama prednost davati rješenjima utemeljenim na prirodi (engl. Nature-based Solutions - NBS).</p> <p>Prilikom planiranja aktivnosti u cilju prilagodbe klimatskim promjenama osigurati održavanje ili postizanje povoljnog stanja očuvanosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova te cjelovitosti područja ekološke mreže, na način da se odaberu lokacije i rješenja koja neće dovesti do značajnog negativnog utjecaja (samostalnog ili kumulativnog) na cjelovitost i ciljeve očuvanja područja ekološke mreže.</p>

	<p>Za projekte koji su planirani unutar ili u neposrednoj blizini područja ekološke mreže treba koristiti rješenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korištenje prirodnih retencija i vodotoka u zaštiti od štetnog djelovanja voda kao prostora za zadržavanje poplavnih voda odnosno njihovu odvodnju; • izbjegavanje utvrđivanja obala te kanaliziranja i regulacije vodotoka ukoliko to nije neophodno za zaštitu života ljudi i naselja; • očuvanje povoljne građe i strukture obale, priobalnih područja i riječnih ušća; • održavanje povoljne dinamike i vodnog režima, uključujući i razinu podzemne vode, za očuvanje raznolikosti vodenih i močvarnih staništa; • očuvanje povezanosti vodnoga toka te planiranje pregrada na način da se omogući migracija vrsta; <p>U sklopu edukativno-promidžbenih aktivnosti u svim sektorima, istaknuti važnost usluga koje očuvani ekosustavi u području ekološke mreže pružaju, te potrebu i mogućnosti za korištenje rješenja temeljena na prirodi (eng. Nature-based Solution – NbS), poput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • implementacije zelene, odnosno plavo-zelene infrastrukture (eng. Green Infrastructure - GI, Blue-Green infrastructure - BGI); • umanjeње mogućih katastrofalnih događaja temeljem usluga postojećih ekosustava (eng. Ecosystem-based Disaster Risk Reduction – Eco-DRR) • prilagodbe klimatskim promjenama temeljem usluga postojećih ekosustava (eng. Ecosystem-based Climate Change Adaptation - EbA). <p>Prilikom pripreme algoritama i/ili izrade smjernica postupanja za različite scenarije u sektoru upravljanja rizicima, treba uvažavati ranjivost prostora s aspekta biološke raznolikosti te uzimati u obzir usluge koje prirodni i doprirodni ekosustavi pružaju, pri čemu se sugerira uključiti relevantne stručnjake u području zaštite prirode i/ili tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite okoliša i prirode.</p>
<p>11.5. Revitalizacija i obnova izgrađenih prostora Grada</p>	<p>Infrastrukturno opremanje naselja planirati izvan područja rasprostranjenosti ciljnih stanišnih tipova i staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže.</p>
	<p>Revitalizaciju brownfield područja unutar područja ekološke mreže planirati na način da se izbjegne zauzeće, fragmentacija ili degradacija ciljnih stanišnih tipova i stanišnih tipova pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže, a sukladno podacima o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na području i u blizini planiranog zahvata.</p>

	<p>Prilikom planiranja aktivnosti u cilju diversifikacije obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u smjeru pružanja usluge rekreacije, turizma i izravne prodaje poljoprivrednih proizvoda, ukoliko planiranih unutar područja ekološke mreže, osigurati održavanje ili postizanje povoljnog stanja očuvnosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova te cjelovitosti područja ekološke mreže, na način da se odaberu lokacije i odrede održivi nosivi kapaciteti pojedinih lokacija koji neće dovesti do značajnog negativnog utjecaja (samostalnog ili kumulativnog) na cjelovitost i ciljeve očuvanja područja ekološke mreže.</p> <p>Uređenje objekata smještenih ili planiranih unutar područja ekološke mreže planirati na način da se izbjegne zauzeće, fragmentacija ili degradacija ciljnih stanišnih tipova te staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže.</p>
<p>Posebni cilj 12 - Zaštita okoliša i prirode</p>	
<p>12.1. Zaštita i održivo upravljanje područjima Medvednice i Save</p>	<p>Prilikom obnove zapuštenih objekata, komunalne i prometne infrastrukture te unapređivanja infrastrukture za posjetitelje unutar POVS HR2000583 Medvednica zahvate planirati na način da se izbjegne zauzeće, fragmentacija ili degradacija ciljnih stanišnih tipova te staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže, a sukladno podacima o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na području i u blizini planiranog zahvata.</p> <p>Prilikom planiranja aktivnosti u cilju zaštite i održivog upravljanja područja rijeke Save uzeti u obzir potrebu očuvanja povoljnog stanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova te cjelovitosti područja ekološke mreže HR2001311 Sava nizvodno od Hrušćice i HR2001506 Sava uzvodno od Zagreba. Osigurati povoljne hidrološke uvjete i vodni režim za ciljne vrste i ciljne stanišne tipove područja ekološke mreže te spriječiti mogućnost fragmentacije staništa i sprječavanja uzvodno nizvodnih migracija riba.</p> <p>Prilikom razvoja projekata za veće korištenje turističkog potencijala prednost dati postojećim lokacijama i njihovom unaprjeđenju te korištenju postojeće prateće infrastrukture i postojećih prometnica, uz minimalne dodatne zahvate.</p> <p>Planirati pristaništa u cilju razvoja sportskih i turističkih aktivnosti na rijeci Savi za tipove plovila za koja nisu potrebna strukturna rješenja uređenja korita.</p> <p>Infrastrukturni zahvati za potrebe razvoja riječnog turizma kojima je svrha osiguranje pristupa u plovnom smislu ne smiju uključivati strukturne promjene obala i korita rijeka većih razmjera, turističke brodice</p>

	<p>treba prilagoditi postojećim uvjetima plovnosti, a radove na održavanju plovnog puta treba svesti na nužne radove za održavanje sigurnosti plovidbe.</p> <p>Razvoj aktivnosti provoditi uz zadržavanje postojeće kategorije plovnosti. Prednost dati projektima čije aktivnosti su u skladu s načelima održivih oblika turizma („eko“ turizam, „zeleni“ turizam).</p> <p>Gradnja nove infrastrukture ne smije se planirati na lokacijama značajnih riječnih staništa za ciljne vrste ptica i ciljne vrste riba: sprudova, obalnih plićaka, riječnih otoka, riječnih rukavaca te strmih riječnih obala.</p> <p>Strukturalna rješenja za održavanje plovnosti primjenjivati samo u slučaju osiguravanja sigurnosti plovidbe, a mogu uključivati lokalizirano (strogo prostorno određeno) iskapanje riječnog materijala uz njegovo obvezno odlaganje natrag u riječni sistem i tehničko održavanje hidrotehničkih građevina na način da njihov dizajn bude prihvatljiv za prirodu prema relevantnim smjernicama.</p> <p>Strukturne radove izvoditi izvan reproduktivnog razdoblja ciljnih vrsta faune obližnjih područja ekološke mreže.</p> <p>Prilikom provedbe svih strukturnih radova u zoni rijeke Save poštivati mjere sprječavanja širenja i naseljavanja stranih invazivnih vrsta (u skladu s relevantnim nacionalnim smjernicama, npr. HAOP i Umweltbundesamt, 2015., Stručne smjernice – upravljanje rijekama): ako je mehanizacija kojom se planiraju radovi na drugim dionicama ili vodotocima korištena na mjestima gdje su zabilježene invazivne vrste potrebno je mehanizaciju i opremu detaljno očistiti od mulja i vegetacije, po mogućnosti isprati i ostaviti da se suši kroz barem četiri tjedna prije upotrebe na drugim dionicama ili vodotocima.</p> <p>Ako su na vodnom tijelu zabilježene strane i/ili invazivne strane vrste, redosljed provedbe radova planirati od najuzvodnije točke vodnog tijela prema najnižvodnijoj točki vodnog tijela kako bi se spriječilo njihovo uzvodno širenje.</p>
<p>12.2. Zaštita i poboljšanje kvalitete sastavnica okoliša</p>	<p>U ranoj fazi planiranja projekata renaturalizacije gradskih potoka davati prioritet rješenjima temeljenim na prirodi (<i>Nature-based Solutions</i>), uz konzultiranje odgovarajućih stručnjaka u području biologije i zaštite prirode i/ili tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite okoliša i prirode.</p> <p>Javnu rasvjetu unutar područja ekološke mreže projektirati unutar minimalno potrebnih okvira za funkcionalno korištenje zahvata.</p>

	<p>Primjenjivati samo ekološki prihvatljive svjetiljke koje zadovoljavaju potrebe za umjetnom rasvijetljenošću pojedine građevine, objekta ili površine, uz minimalno nepotrebno rasipanje svjetlosti na strane i prema nebu.</p>
<p>12.3. Učinkovit monitoring i upravljanje prirodnom baštinom, geo i bioraznolikošću</p>	<p>Prilikom uređenja novih sadržaja unutar područja ekološke mreže izgradnju planirati na način da se izbjegne zauzeće ciljnih stanišnih tipova i stanišnih tipova značajnih za ciljne vrste područja ekološke mreže.</p> <p>Ne izvoditi radove za vrijeme gniježdenja ciljnih vrsta ptica te uvažavati područja rasprostranjenosti gnijezdećih populacija.</p> <p>Prilikom planiranja aktivnosti unutar područja ekološke mreže uzeti u obzir potrebu očuvanja povoljnog stanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova te cjelovitosti područja ekološke mreže, kako bi se odabrale lokacije i odredili održivi nosivi kapaciteti pojedinih lokacija koji neće dovesti do značajnog negativnog utjecaja (samostalnog ili kumulativnog) na cjelovitost i ciljeve očuvanja područja ekološke mreže.</p>
<p>Posebni cilj 13 - Unaprjeđenje komunalne infrastrukture</p>	
<p>13.1. Unaprjeđenje sustava vodoopskrbe i odvodnje</p>	<p>Rekonstrukciju i dogradnju sustava odvodnje i vodoopskrbe planirati na način da se izbjegne zauzeće, fragmentacija ili degradacija ciljnih stanišnih tipova te staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže, a sukladno podacima o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na području i u blizini planiranog zahvata.</p>
<p>Strateški projekt Projekt Zagreb - Unaprjeđenje i proširenje sustava vodoopskrbe i odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda</p>	
<p>13.3. Poboljšanje komunalne opremljenosti gradskog područja</p>	<p>Proširenje groblja, ukoliko smještenih unutar područja ekološke mreže, planirati na način da se izbjegne zauzeće ili degradacija ciljnih stanišnih tipova te staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže, a sukladno podacima o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na području i u blizini planiranog zahvata.</p> <p>Stvaranje infrastrukturnih preduvjeta za obavljanje djelatnosti te smještaj nezbrinutih životinja planirati na način da se izbjegne zauzeće, fragmentacija ili degradacija ciljnih stanišnih tipova te staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže, a sukladno podacima o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na području i u blizini planiranog zahvata.</p>
<p>Posebni cilj 14 – Poticanje energetske tranzicije</p>	

<p>14.2. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitih kogeneracija</p>	<p>Izgradnju objekata za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneraciju planirati na način da se izbjegne zauzeće, fragmentacija ili degradacija ciljnih stanišnih tipova te staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže, a sukladno podacima o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na području i u blizini planiranog zahvata.</p> <p>Pri utvrđivanju prikladnog tehničkog rješenja izvedbe elektroenergetskih objekata na projektnoj razini uključiti mjere zaštite ptica od elektroekucije i kolizije.</p> <p>Prilikom planiranja postrojenja za iskorištavanje biomase za proizvodnju energije zabranjuje se kao izvor biomase koristiti drvenu masu koja osigurava postizanje dovoljnog udjela suhe drvne mase odnosno odumrlog/odumirućeg drva unutar područja ekološke mreže potrebnih za postizanje povoljnog stanja očuvanosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova.</p>
<p>14.3. Povećanje energetske učinkovitosti i modernizacija sustava javne rasvjete Grada Zagreba</p>	<p>Javnu rasvjetu unutar područja ekološke mreže projektirati unutar minimalno potrebnih okvira za funkcionalno korištenje zahvata. Primjenjivati samo ekološki prihvatljive svjetiljke koje zadovoljavaju potrebe za umjetnom rasvijetljenošću pojedine građevine, objekta ili površine, uz minimalno nepotrebno rasipanje svjetlosti na strane i prema nebu.</p>
<p>Posebni cilj 15 - Čist i održiv promet</p>	
<p>15.1. Čist, održiv i unaprijeđen sustav javnog gradskog prijevoza</p>	<p>Izgradnju prometne infrastrukture planirati na način da se izbjegne zauzeće, fragmentacija ili degradacija ciljnih stanišnih tipova te staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže, a sukladno podacima o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na području i u blizini planiranog zahvata.</p> <p>Radove unutar ili u blizini područja očuvanja značajnih za ptice (POP) provoditi izvan razdoblja gniježdenja ciljnih vrsta ptica sukladno posebnom propisu kojim se određuju mjere očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže.</p> <p>Izbjegavati korištenje rasvjete unutar područja ekološke mreže ukoliko nije nužna za sigurnost prometa.</p> <p>Primjenjivati samo ekološki prihvatljive svjetiljke koje zadovoljavaju potrebe za umjetnom rasvijetljenošću pojedine građevine, objekta ili površine, uz minimalno nepotrebno rasipanje svjetlosti na strane i prema nebu.</p>
<p>15.2. Integrirani razvoj cestovnog prometa</p>	

	<p>Predvidjeti tehničke mjere za omogućavanje povezanosti i smanjenje stradanja za male životinje na dijelovima trasa prometne infrastrukture koje prolaze kroz ili u blizini područja ekološke mreže prilagođene skupinama ciljnih vrsta, važnosti područja za pojedine vrste i specifičnim utjecajima na iste.</p> <p>Pri planiranju cestovne prometne infrastrukture razmotriti izgradnju neprozirnih ograda protiv buke uz prometnicu na dijelu trase koja prolazi kroz ili u blizini područja ekološke mreže.</p> <p>Pri planiranju trasa prometne infrastrukture izbjegavati ciljni stanišni tip 8310 Špilje i jame zatvorene za javnost i važna skloništa za ciljne vrste šišmiša u zoni utjecaja zahvata (200 m od osi trase).</p> <p>Planirati cestu na području Stupničkog luga tako da se ostavi dovoljan koridor za projektiranje željeznice te da ne postoje značajno negativni utjecaji na ciljeve očuvanja ekološke mreže. Koridor trase pruge na ovom području ograničiti na 50 m.</p>
<p>15.4. Unaprjeđenje željezničkog prometa</p>	<p>Gradnju nove obilazne željezničke pruge za teretni promet s pripadajućom infrastrukturom, u dijelu u kojem prolazi uz POVS HR2000589 Stupnički lug, planirati na način da se izbjegne zauzeće ili oštećenja ciljnog stanišnog tipa 9160 Subatlantske i srednjoeuropske hrastove i hrastovo-grabove šume <i>Carpinion betuli</i> i pogodnih staništa vrste hrastova strizibuba (<i>Cerambyx cerdo</i>).</p> <p>Planirati trasu željezničke pruge „Zaprešić-Horvati-Rugvica-Brckovljani“ na način da se izbjegne zauzeće, fragmentacija ili degradacija staništa pogodnih za ciljne vrste mala čigra (<i>Sterna albifrons</i>) i crvenokljuna čigra (<i>Sterna hirundo</i>) (otoci na šljunčari) te mala prutka (<i>Actitis hypoleucos</i>) (obale šljunčare), a sukladno podacima o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže HR1000002 Sava kod Hrušćice sa šljunčarom Rakitje na području i u blizini planiranog zahvata.</p> <p>U planiranju projekta uključiti sljedeće mjere:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na području Rakitja izmjestiti trasu željezničke pruge što je više moguće na rubno područje ekološke mreže HR1000002 Sava kod Hrušćice sa šljunčarom Rakitje radi ublažavanja utjecaja fragmentacije staništa – formirati nove sprudove na području šljunčare Rakitje koji će biti pogodni za gniježđenje ciljnih vrsta ptica – lokacije stupova vijadukta planirati na način da čim manji broj stupova bude na području Rakitja

	<p>– vrijeme provedbe zahvata treba biti u razdoblju izvan sezone razmnožavanja, podizanja mladih i gniježđenja.</p> <p>Također, razmotriti faznost gradnje na području Rakitja</p> <p>– pruga treba biti izgrađena na način da se mogućnost kolizije ptica svede na minimum podizanjem vijadukta iznad prostora koje koriste ciljne vrste te planiranjem zaštitnih ograda (zidova) ili izgradnjom tog dijela trase kao podzemne željeznice</p> <p>– slijediti smjernice za zaštitu od elektrokcije prilikom planiranja električnih vodova</p> <p>– primijeniti zatvoreni sustav odvodnje kako bi se izbjeglo ispuštanje štetnih tvari u okoliš.</p>
<p>15.6. Unaprjeđenje pješačkog i biciklističkog prometa</p>	<p>Unapređivanje i proširivanje biciklističke i pješačke infrastrukture planirati na način da se izbjegne zauzeće, fragmentacija ili degradacija ciljnih stanišnih tipova te staništa pogodnih za ciljne vrste područja ekološke mreže, a sukladno podacima o rasprostranjenosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže na području i u blizini planiranog zahvata.</p>
<p>Posebni cilj 16 – Jačanje otpornosti na rizike od klimatskih promjena</p>	
<p>Mjera 16.1. Prilagodba klimatskim promjenama</p>	<p>U ranim fazama planiranja i razvoja projekata, odnosno prilikom pripreme projektne dokumentacije u cilju prilagodbe klimatskim promjenama provesti analizu isplativosti planiranih zahvata, uzimajući u obzir negativne utjecaje na ciljeve očuvanja i cjelovitost ekološke mreže.</p> <p>Prilikom odabira rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama prednost davati rješenjima utemeljenim na prirodi (<i>engl. Nature-based Solutions - NBS</i>).</p> <p>Prilikom planiranja aktivnosti u cilju prilagodbe klimatskim promjenama osigurati održavanje ili postizanje povoljnog stanja očuvanosti ciljnih vrsta i stanišnih tipova te cjelovitosti područja ekološke mreže, na način da se odaberu lokacije i rješenja koja neće dovesti do značajnog negativnog utjecaja (samostalnog ili kumulativnog) na cjelovitost i ciljeve očuvanja područja ekološke mreže.</p> <p>Za projekte koji su planirani unutar ili u neposrednoj blizini područja ekološke mreže treba koristiti rješenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korištenje prirodnih retencija i vodotoka u zaštiti od štetnog djelovanja voda kao prostora za zadržavanje poplavnih voda odnosno njihovu odvodnju;

- izbjegavanje utvrđivanja obala te kanaliziranja i regulacije vodotoka ukoliko to nije neophodno za zaštitu života ljudi i naselja;
- očuvanje povoljne građe i strukture obale, priobalnih područja i riječnih ušća;
- održavanje povoljne dinamike i vodnog režima, uključujući i razinu podzemne vode, za očuvanje raznolikosti vodenih i močvarnih staništa;
- očuvanje povezanosti vodnoga toka te planiranje pregrada na način da se omogući migracija vrsta;

U sklopu edukativno-promidžbenih aktivnosti u svim sektorima, istaknuti važnost usluga koje očuvani ekosustavi u području ekološke mreže pružaju, te potrebu i mogućnosti za korištenje rješenja temeljena na prirodi (eng. Nature-based Solution – NbS), poput:

- implementacije zelene, odnosno plavo-zelene infrastrukture (eng. Green Infrastructure - GI, Blue-Green infrastructure - BGI);
- umanjenje mogućih katastrofalnih događaja temeljem usluga postojećih ekosustava (eng. Ecosystem-based Disaster Risk Reduction – Eco-DRR)
- prilagodbe klimatskim promjenama temeljem usluga postojećih ekosustava (eng. Ecosystem-based Climate Change Adaptation - EbA).

Prilikom pripreme algoritama i/ili izrade smjernica postupanja za različite scenarije u sektoru upravljanja rizicima, treba uvažavati ranjivost prostora s aspekta biološke raznolikosti te uzimati u obzir usluge koje prirodni i doprirodni ekosustavi pružaju, pri čemu se sugerira uključiti relevantne stručnjake u području zaštite prirode i/ili tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite okoliša i prirode.

11.2 Mjere za sprječavanje, smanjenje i ublažavanje potencijalnih negativnih utjecaja provedbe Plana razvoja

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA UGRADNJU U PLAN RAZVOJA	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
ZELENO I OTPORNO GOSPODARSTVO	PC 1 – RAZVOJ ODRŽIVOG I KONKURENTNOG GOSPODARSTVA	1. U svrhu provedbe mjere, osigurati raspoloživost obučene radne snage kroz dodatnu specijalizaciju i kvalifikacije koja će moći obraditi relevantne zahtjeve pametne specijalizacije. (Mjera 1.1)	Zaštita zdravlja i sigurnosti ljudi	Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje Zagrebački inovacijski centar ZICER Znanstvenoistraživačke institucije Hamag Bicro Sveučilište Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade Gospodarska komora Obrtnička komora
	PC 3 – JAČANJE TRŽIŠTA RADA	1. Veći naglasak staviti na rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena i djevojaka. Uključiti aktivnosti kojima se osigurava jednaki pristup obrazovanju, zdravstvenoj skrbi i dostojanstvenom radu ženama i djevojkama te njihovoj zastupljenosti u	Zaštita zdravlja i sigurnosti ljudi	Gradski ured za gospodarstvo, ekološku

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA UGRADNJU U PLAN RAZVOJA	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
		<p>političkim i gospodarskim procesima donošenja odluka. Stoga je potrebno raditi na uklanjanju oblika diskriminacije žena i eliminirati sve oblike nasilja i eksploataciju u javnoj i privatnoj sferi. (Mjera 3. 4.)</p>		<p>održivost i strategijsko planiranje</p> <p>Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom</p> <p>Gospodarska komora</p> <p>Obrtnička komora</p> <p>Gradski ured za kulturu, međugradsku i međunarodnu suradnju i civilno društvo</p> <p>Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Zagreb</p> <p>Društveni poduzetnici</p>
	<p>PC 4 – PODRŠKA ODRŽIVOM, OTPORNOM</p>	<p>1. Izraditi Strategiju i plan održivog turizma koja će postaviti okvir za nastavak i kvalitetu života u središtu Grada, raznolikost urbanih funkcija i njihovu dostupnost stanovnicima, poticati ulaganja u kulturnu baštinu, te omogućiti kvalitetnu obnovu povijesnih zgrada poštujući njihovu autentičnost, te kao oblik turističke</p>	<p>Revalorizacija i održivo upravljanje kulturno-</p>	<p>Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje</p>

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA UGRADNJU U PLAN RAZVOJA	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
	I KONKURENTNOM TURIZMU	<p>ponude poticati kulturni odnosno baštinski turizam (Mjera 4.1)</p> <p>2. Učiniti Zagreb pristupačnom destinacijom – izgradnja infrastrukture za invalide, slabovidne (Mjera 4.1)</p> <p>3. Razmotriti razvoj Zagreba kao pametne destinacije, koristeći postojeću tehnološku infrastrukturu (Mjera 4.1)</p>	<p>povijesnom baštinom</p> <p>Zaštita i očuvanje krajobraza i njegovih temeljnih vrijednosti</p> <p>Smanjenje utjecaja na klimu (Ublažavanje klimatskih promjena)</p> <p>Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba klimatskim promjenama)</p> <p>Zaštita zdravlja i sigurnosti ljudi</p>	<p>Turistička zajednica Grada Zagreba</p> <p>Gradski ured za kulturu, međugradsku i međunarodnu suradnju i civilno društvo</p> <p>Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade</p> <p>Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom</p> <p>Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode</p> <p>Pružatelji usluga u turizmu</p>
	PC 5 - PODRŠKA ODRŽIVOM RAZVOJU POLJOPRIVREDNE	<p>1. Pri održivom gospodarenju poljoprivrednim zemljištem poticati primjenu ekološki osjetljivih tehnologija kojima se vodi briga o učinkovitosti tla, zaštititi tla, smanjenju rizika</p>	<p>Očuvanje zdravlja i funkcije tla</p> <p>Zaštita i očuvanje krajobraza i</p>	<p>Gradski ured za gospodarstvo, ekološku</p>

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA UGRADNJU U PLAN RAZVOJA	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
	PROIZVODNJE I ŠUMARSTVA	<p>u proizvodnji, društveno i financijski prihvatljivim modelima korištenja, te vitalnosti zemljišta. (Mjera 5.1)</p> <p>2. Obuhvatiti navodnjavanje kao aktivnost održivog gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i mjerom prilagodbe na klimatske promjene (Mjera 5.1)</p> <p>3. Izraditi krajobraznu analizu područja koja karakterizira mozaik usitnjenih parcela, kako bi se u mjere razvoja poljoprivrede integrirale smjernice za očuvanje krajobraznog identiteta navedenih područja. (Mjera 5.2)</p> <p>4. Izraditi evaluaciju šumskih zajednica kako bi se izradila podloga za njihovo usmjereno i održivo korištenje u skladu sa zahtjevima zaštite prirode i kao bi se identificirala posebno vrijedna područja. (Mjera 5.4)</p> <p>5. Izraditi Konzervatorsko krajobraznu podlogu kao osnovu za program uređenja i korištenja šumskih područja (Mjera 5.4)</p> <p>6. Identificirati prioritete za buduća ulaganja kojima bi se naglasila rekreacijsko-estetska funkcija šuma (Mjera 5.4)</p>	<p>njegovih temeljnih vrijednosti</p> <p>Očuvanje bioraznolikosti staništa i vrsta i temeljnih obilježja ZP prirode</p> <p>Smanjenje utjecaja na klimu (Ublažavanje klimatskih promjena)</p>	<p>održivost i strategijsko planiranje</p> <p>Ministarstvo poljoprivrede</p> <p>Udruge poljoprivrednih uzgajivača i proizvođača</p> <p>Poljoprivredne zadruge i proizvođačke organizacije</p> <p>Hrvatske šume d.o.o.</p> <p>Lovački savez Grada Zagreba</p> <p>Zoološki vrt Grada Zagreba</p>

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA UGRADNJU U PLAN RAZVOJA	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
DRUŠTVENA JEDNAKOST, KVALITETNE I DOSTUPNE DRUŠTVENE USLUGE	PC 9 – RAZVOJ UČINKOVITOG I PARCIPATIVNOG SUSTAVA UPRAVLJANJA GRADOM	1. U svrhu poticanja zelene tranzicije i dekarbonizacije, podržati zelenu javnu nabavu u javnom sektoru (Mjera 9.1)	Smanjenje utjecaja na klimu (Ublažavanje klimatskih promjena)	Stručna služba Gradske uprave Služba za informacijski sustav i tehničke poslove Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje
	PC 10 - UNAPRJEĐENJE URBANE SIGURNOSTI GRADA ZAGREBA	1. S obzirom na utjecaj klimatskih promjena te povećanje rizika života u urbanoj zoni Zagreba, unutar mjere naglasiti aktivnosti koje se direktno tiču prilagodbe klimatskih promjenama poput izradu novih analiza i procjena rizika dopunjenih s obzirom na klimatske promjene te mogućnosti prilagodbe istima, pritom istražujući mogućnosti primjene zelene infrastrukture (Mjera 10.1). 2. Ispitati utjecaj klimatskih promjena na povećavanje rizika života u urbanoj zoni Zagreba (pokretanje inicijativa, sudjelovanje u	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba klimatskim promjenama) Zdravlje i sigurnost ljudi	Sva javnopravna tijela Grada Zagreba Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje Gradski ured za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo,

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA UGRADNJU U PLAN RAZVOJA	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
		<p>projektima, organiziranje konferencija). (Mjera 10.1)</p> <p>3. Predvidjeti ulaganja u mrežu praćenja seizmičkih aktivnosti (Mjera 10.3)</p>		<p>komunalne poslove i promet</p> <p>Gradski ured za upravljanje imovinom i stanovanje</p> <p>Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom</p> <p>Institucije na nacionalnoj razini</p> <p>Geodetski fakultet</p> <p>Građevinski fakultet</p> <p>Rudarsko-geološko-naftni fakultet</p>
<p>UČINKOVITO I ODRŽIVO UPRAVLJANJE PROSTORNIM I</p>	<p>PC 11 – UNAPRJEĐENJE SUSTAVA UPRAVLJANJA IMOVINOM I</p>	<p>1. Pri provedbi svih mjera i aktivnosti ovog Plana osigurati primjenu DNSH načela (eng. "Do no significant harm"/„Ne nanosi značajnu štetu“) koje podrazumijeva da investicije koje se sufinanciraju nemaju značajan negativan utjecaj na ublažavanje klimatskih promjena,</p>	<p>Smanjenje utjecaja na klimu (Ublažavanje klimatskih promjena)</p>	<p>Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba</p>

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA UGRADNJU U PLAN RAZVOJA	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
<p>PRIRODNIM RESURSIMA</p>	<p>CJELOKUPNIM PROSTOROM GRADA</p>	<p>na prilagođavanje klimatskim promjenama, na održivu uporabu i zaštitu voda i morskih resursa, na kružno gospodarstvo, uključujući prevenciju nastanka otpada i recikliranje, na kontrolu onečišćenja odnosno znatno povećanje emisija onečišćujućih tvari u zraku, vodu ili zemlji te na zaštitu i obnovu biološke raznolikosti i ekosustava.</p>	<p>Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba klimatskim promjenama)</p>	<p>Gradski ured za katastar i geodetske poslove</p> <p>Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode</p> <p>Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode</p> <p>Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje</p> <p>Gradski ured za upravljanje imovinom i stanovanje</p> <p>Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje</p>

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA UGRADNJU U PLAN RAZVOJA	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
				<p>Gradski ured za katastar i geodetske poslove</p> <p>Nadležni općinski sudovi</p> <p>Gradska upravna tijela prema nadležnostima za građevine javnih namjena</p> <p>Stručna služba Gradske uprave</p> <p>Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba</p> <p>Razvojna agencija Zagreb</p> <p>Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost</p>

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA UGRADNJU U PLAN RAZVOJA	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
				<p>i strategijsko planiranje</p> <p>Trgovačka društva u vlasništvu JLS, odnosno trgovačka društva kojima je osnivač pravna osoba čiji je jedini osnivač Grad Zagreb</p> <p>Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode</p> <p>Gradski ured za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i promet</p> <p>Gradski ured za kulturu,</p>

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA UGRADNJU U PLAN RAZVOJA	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
	PC 12 – ZAŠTITA OKOLIŠA I PRIRODE	1. Sve aktivnosti uskladiti s važećim Planovima upravljanja zaštićenim područjima (Mjera 12.1)	Održavanje i unaprjeđenje vodnog okoliša Očuvanje zdravlja i funkcije tla Očuvanje bioraznolikosti staništa i vrsta i temeljnih obilježja ZP prirode	međugradsku i međunarodnu suradnju i civilno društvo Javna ustanova Park prirode Medvednica Grad Zagreb (gradska upravna tijela) Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje Zagrebački holding d.o.o., podružnica Vladimir Nazor Hrvatske vode, Grad Zagreb Javna ustanova Maksimir

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA UGRADNJU U PLAN RAZVOJA	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
	PC 13 – UNAPRJEĐENJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ugraditi aktivnosti vezano za gospodarenje muljem s UPOV-a (Mjera 13.1) 2. Ugraditi aktivnosti rješavanja problema oborinske odvodnje (Mjera 13.2) 3. Poticati uspostavu CGOZ sukladno Planu gospodarenja otpadom RH i Planu gospodarenja otpadom GZ (Mjera 13.2) 4. Razmotriti uključivanje sanacije i sprečavanja nastanka divljih odlagališta, te unaprjeđenje upravnih postupaka vezano za gospodarenje otpadom u Plan razvoja kao aktivnosti (Mjera 13.2) 	<p>Unaprjeđenje sustava gospodarenje otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo</p> <p>Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba klimatskim promjenama)</p>	<p>Gradski ured za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i promet</p> <p>Zagrebački holding d.o.o. - Vodoopskrba i odvodnja d.o.o.</p> <p>Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje</p> <p>Zagrebački holding d.o.o – podružnice</p> <p>Čistoća, ZGOS, Zagrebačke ceste</p>
ZELENA TRANZICIJA I DIGITALNA TRANSFORMACIJA	PC 14 – POTICANJE ENERGETSKE TRANZICIJE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mjerom sagledati i mogućnost povećanja udjela OIE u toplinarstvu (Mjera 14.2) 2. Zbog nedostatka preduvjeta za ispunjavanje nacionalnih ciljeva vezano za obnovljivi vodik, predvidjeti izgradnju potrebne infrastrukture za proizvodnju, skladištenje i upotrebu obnovljivog vodika (Mjera 14.2) 	Smanjenje utjecaja na klimu (Ublažavanje klimatskih promjena)	<p>Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje</p> <p>Energetski subjekti na području Grada Zagreba</p>

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA UGRADNJU U PLAN RAZVOJA	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
		<p>3. Predvidjeti tehničko-tehnološko osuvremenjivanje toplinskih sustava u skladu sa Strategijom energetskeg razvoja uključujući primjenu suvremenih IT rješenja za vođenje i održavanje toplinskih sustava (Mjera 14.4)</p>	<p>Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba klimatskim promjenama)</p>	<p>HEP d.d. HEP Proizvodnja d.o.o. Agencija za ugljikovodike Gradska plinara Zagreb d.o.o. HEP Toplinarstvo d.o.o. Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA) Gradska plinara Zagreb d.o.o. HEP ODS d.o.o. – Elektra Zagreb</p>
	<p>PC 15 – ČIST I ODRŽIV PROMET</p>	<p>1. Mjeru proširiti poboljšanjem infrastrukture i prilagođavanjem infrastrukture potrebama putnika uzimajući u obzir osiguranje sigurnosti putnika (Mjera 15.2) 2. Planom obuhvatiti promet u mirovanju, te određivanje prioriteta u javnom prometu (Mjera 15.2)</p>	<p>Zaštita zdravlja i sigurnosti ljudi Održavanje i unaprjeđenje vodnog okoliša Poboljšanje kvalitete zraka</p>	<p>Gradski ured za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i promet Zagrebački holding d.o.o.</p>

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA UGRADNJU U PLAN RAZVOJA	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
		<ol style="list-style-type: none"> 3. Razmotriti uključivanje rekonstrukcije i/ili izgradnje drugog kolosijeka od Grada Zagreba prema svim gradskim sredinama u gravitacijskom području Zagreba, a za potrebe obavljanja svakodnevnih putovanja (posao, škola, itd.). Razvojem željezničkog prometa također je potrebno planirati i povećanje broja željezničkih kolosijeka na području Grada Zagreba, a ovisno o potrebama. (Mjera 15.4) 4. U sklopu dogradnje i razvoja postojeće mreže provesti elektrifikaciju željezničkih pruga. (Mjera 15.4) 5. Svi zahvati moraju biti utemeljeni na izrađenim prometnim studijama (Mjera 15.4). 6. Zbog nedostatka preduvjeta za ispunjavanje mjere vezano za infrastrukturu za obnovljivi vodik, u sklopu cilja 15. predvidjeti izgradnju potrebne infrastrukture za proizvodnju, skladištenje i upotrebu obnovljivog vodika (Mjera 15.2) 		<p>HŽ Infrastruktura d.o.o.</p> <p>HŽ Putnički prijevoz d.o.o.</p> <p>HŽ Cargo d.o.o.</p> <p>Zagrebački holding d.o.o., podružnica Robni terminali</p>
	<p>PC 16 – JAČANJE OTPORNOSTI NA RIZIKE</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Istražiti na koje će sve načine klimatske promjene utjecati na povećavanje rizika života u urbanoj zoni Zagreba, posebno na 	<p>Jačanje otpornosti na klimatske promjene</p>	<p>Gradski ured za gospodarstvo, ekološku</p>

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA UGRADNJU U PLAN RAZVOJA	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
	OD KLIMATSKIH PROMJENA	<p>utjecaj pojave toplinskih otoka, povećanje intenziteta bujičnih poplava i porasta opasnosti od nastanka klizišta u podsljemenskoj zoni (Mjera 16.1)</p> <p>2. Spriječiti posljedice urbanih poplava (Mjera 16.1)</p> <p>3. Povećati zelenu infrastrukturu na kritičnim točkama i poticati implementaciju posebnih mjera u zgradarstvu s ciljem povećavanja urbane otpornosti npr. tehnologija zelenih krovova i zelenih pročelja (Mjera 16.1)</p> <p>4. Spriječiti nastanak novih i sanirati postojećih klizišta (Mjera 16.1)</p> <p>5. Uključiti aktivnosti edukacije i obuke u svrhu razumijevanja i primjene mjera prilagodbe klimatskim promjenama u javnopravnim i poslovnim subjektima (Mjera 16.1)</p> <p>6. Prilikom integracije mjera prilagodbe dati prednost rješenjima temeljenim na prirodi (Mjera 16.1)</p>	<p>(Prilagodba klimatskim promjenama)</p> <p>Zaštita i očuvanje krajobraza i njegovih temeljnih vrijednosti</p> <p>Očuvanje bioraznolikosti staništa i vrsta i temeljnih obilježja ZP prirode</p>	<p>održivost i strategijsko planiranje</p> <p>Gradski ured za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i promet</p> <p>Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom</p> <p>Državni hidrometeorološki zavod</p> <p>Geofizički odsjek PMF-a Sveučilišta u Zagrebu</p> <p>Gradski ured za mjesnu samoupravu, civilnu zaštitu i sigurnost</p> <p>Zagrebački holding d.o.o.</p> <p>HEP d.d.</p>

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA UGRADNJU U PLAN RAZVOJA	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
				Gradska plinara Zagreb d.o.o. HEP ODS d.o.o. – Elektra Zagreb HEP Toplinarstvo d.o.o. Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. Hrvatske vode

11.3 Mjere zaštite okoliša i kriteriji za niže razine provedbe Plana razvoja

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA PROVEDBU NA RAZINI NATJEČAJNE DOKUMENTACIJE	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
ZELENO I OTPORNO GOSPODARSTVO	PC 1. RAZVOJ ODRŽIVOG I KONKURENTNOG GOSPODARSTVA	1. Naglasiti potrebu uvođenja 5G mreža u urbanim područjima i uzduž glavnih kopnenih prometnih pravaca, kao i informiranje i educiranje javnosti u vezi elektromagnetskih polja. (Mjera 1.2)	Zaštita zdravlja i sigurnosti ljudi	Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje Gradski ured za obnovu, izgradnju,

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA PROVEDBU NA RAZINI NATJEČAJNE DOKUMENTACIJE	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
	PC 4 – PODRŠKA ODRŽIVOM, OTPORNOM I KONKURENTNOM TURIZMU	1. Prilikom projektiranja na revitalizaciji i revalorizaciji određenih brownfield površina u obzir uzeti Tehničke smjernice za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021.-2027. (2021/C 373/01). (Mjera 4.1)	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba klimatskim promjenama)	<p>prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i promet</p> <p>Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje Turistička zajednica Grada Zagreba</p> <p>Gradski ured za kulturu, međugradsku i međunarodnu suradnju i civilno društvo</p> <p>Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade</p> <p>Gradski ured za socijalnu zaštitu,</p>

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA PROVEDBU NA RAZINI NATJEČAJNE DOKUMENTACIJE	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
				<p>zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom</p> <p>Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode</p> <p>Pružatelji usluga u turizmu</p>
	<p>PC-5 PODRŠKA ODRŽIVOM RAZVOJU POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE I ŠUMARSTVA</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osigurati da proizvodnja drvene biomase ne nastaje krčenjem šuma i manje vrijednih šumskih površina, te osigurati održivo porijeklo biomase. (Mjera 5.4) 2. Podržati ulogu drvnih proizvoda kao dio kružnog gospodarstva. (Mjera 5.4) 3. Poticati biogospodarstvo kao potencijal za prijelaz na kružno gospodarstvo, korištenje biomase u proizvodnji i preradi, inovacija i stvaranja novih tržišnih prilika. (Mjera 5.4) 	<p>Očuvanje bioraznolikosti staništa i vrsta i temeljnih obilježja ZP prirode</p> <p>Smanjenje utjecaja na klimu (Ublažavanje klimatskih promjena)</p> <p>Zaštita i očuvanje krajobraza i njegovih temeljnih vrijednosti</p>	<p>Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje</p> <p>Hrvatske šume d.o.o.</p>

PRIORITY JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA PROVEDBU NA RAZINI NATJEČAJNE DOKUMENTACIJE	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
			Unapređenje sustava gospodarenja otpadom i prelazak na kružno gospodarstvo	
DRUŠTVENA JEDNAKOST, KVALITETNE I DOSTUPNE DRUŠTVENE USLUGE	PC 7 – UNAPRJEĐENJE KVALITETE I DOSTUPNOSTI ZDRAVSTVENIH I SOCIJALNIH USLUGA TE POTICANJE NA ZDRAV I AKTIVAN NAČIN ŽIVOTA	1. Prilikom planiranja i izvođenja bilo kakvih zahvata izgradnje, primjenjivati mjere prilagodbe na klimatske promjene sukladno Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture na klimatske promjene (Mjera 11.5). (Mjera 7.3)	Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba klimatskim promjenama)	Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade Ustanova Upravljanje sportskim objektima Školski sportski savez Grada Zagreba Zagrebački sveučilišni sportski savez Zagrebački holding d.o.o., podružnica Vladimir Nazor

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA PROVEDBU NA RAZINI NATJEČAJNE DOKUMENTACIJE	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
	PC 11 – UNAPRJEĐENJE SUSTAVA UPRAVLJANJA IMOVINOM I CJELOKUPNIM PROSTOROM GRADA	<p>1. Prilikom planiranja i izvođenja bilo kakvih zahvata izgradnje, primjenjivati mjere prilagodbe na klimatske promjene sukladno Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture na klimatske promjene (Mjera 11.5).</p> <p>2. Prilikom raspisivanja natječaja uključiti konzervatorske zahtjeve očuvati izvorne/povijesne graditeljske i oblikovne karakteristike zgrade; očuvati ili primijeniti izvorne materijale (žbuka, profilacija, stolarija) s potrebnim ojačanjima (kriteriji konstrukcije); obnoviti vanjštinu zgrade u izvornom obliku popravkom ili zamjenom (replika); obnoviti sve dekorativne arhitektonske i skulpturske elemente; neprihvatljiva je ugradnja graditeljskih elemenata i opreme koja nije u skladu s autentičnim obilježjima zgrade; nisu dopušteni zahvati kojima se bitno utječe na integritet povijesne graditeljske strukture i mijenja izvornost tipa konstrukcije. Za svaku pojedinačno zaštićenu zgradu i onu za koju to zatraži nadležni Zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode potrebno je kao podlogu za</p>	<p>Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba klimatskim promjenama)</p> <p>Kulturna baština</p>	<p>Gradski ured za upravljanje imovinom i stanovanje</p> <p>Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje</p>

PRIORITY JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA PROVEDBU NA RAZINI NATJEČAJNE DOKUMENTACIJE	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
		<p>projekt obnove izraditi konzervatorski elaborat (Mjera 11.5)</p> <p>3. Prilikom obnove zgrada predvidjeti i poboljšanje zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta (Mjera 11.5)</p> <p>4. Prilikom planiranja i izvođenja bilo kakvih zahvata izgradnje, primjenjivati mjere prilagodbe na klimatske promjene sukladno Tehničkim smjericama za pripremu infrastrukture na klimatske promjene (Mjera 11.5)</p> <p>5. Izraditi Konzervatorsku podlogu kulturno povijesne cjeline grada Zagreba prema metodologiji povijesnog urbanog krajolika kao podloge za izradu prostorno planskih dokumenata, uključujući i Plan urbane obnove (Mjera 11.5)</p> <p>6. Izraditi Integrirani Plan urbane obnove povijesne jezgre Zagreba koji uključuje revitalizaciju ugroženih urbanih područja kroz aktivnosti kao što su: - rehabilitacija povijesna područja;- poboljšanje životnih uvjeta u stambenim četvrtima;- preuređenje javnih prostora: trgova, parkovi, i sl.;- modernizacija urbane infrastrukture: vodovodne mreže, plina, struje, prometne infrastrukturu (Mjera 11.5)</p>		

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA PROVEDBU NA RAZINI NATJEČAJNE DOKUMENTACIJE	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
		<p>7. Izraditi Plan upravljanja za kulturno povijesnu cjelinu grada Zagreba (Mjera 11.5)</p> <p>8. Prije izrade Planova i projekata obnove treba izraditi konzervatorske elaborate/podloge prema metodologiji povijesnog urbanog krajolika (Mjera 11.5)</p> <p>9. Za povijesne jezgre nekadašnjih seoskih naselja koje su prepoznate kao kulturna baština prije izrade programa i planova obnove i razvoja izraditi konzervatorskih podloga prema metodologiji koju je propisalo Ministarstvo kulture i medija (Mjera 11.5)</p> <p>10. Prilikom energetske obnove zgrada poticati korištenje visokoučinkovitih alternativnih sustava, u mjeri u kojoj je to tehnički, funkcionalno i gospodarski izvedivo te posebnu pažnju obratiti osiguranju zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta, zaštiti od požara i rizika povezanih s pojačanom seizmičkom aktivnosti (Mjera 11.5).</p>		
	PC 12 – ZAŠTITA OKOLIŠA I PRIRODE	<p>1. Izraditi Konzervatorsko-krajobraznu podlogu za područje Medvednice (Mjera 12.1)</p> <p>2. Izraditi detaljne Krajobrazne studije za krajobrazno područje rijeke Save određeno u</p>	Zaštita i očuvanje krajobraza i njegovih	Javna ustanova Park prirode Medvednica

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA PROVEDBU NA RAZINI NATJEČAJNE DOKUMENTACIJE	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
		Krajobraznoj osnovi Grada Zagreba. (Mjera 12.1)	temeljnih vrijednosti Očuvanje bioraznolikosti staništa i vrsta i temeljnih obilježja ZP prirode	Grad Zagreb (gradska upravna tijela) Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje Javna ustanova Maksimir
	PC 13 – UNAPRIJEĐENJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izraditi pilot projekt oborinske odvodnje primjenom zelene infrastrukture i rješenja temeljenih na prirodi (Mjera 13.2) 2. Pri odabiru lokacija za smještaj infrastrukture sustava gospodarenja otpadom primijeniti mjere prilagodbe klimatskim promjenama. (Mjera 13.2) 3. Prilikom planiranja i izvođenja bilo kakvih zahvata izgradnje, primjenjivati mjere prilagodbe na klimatske promjene sukladno Tehničkim smjericama za pripremu infrastrukture na klimatske promjene. (Mjera 13.3) 	Zaštita i očuvanje krajobraza i njegovih temeljnih vrijednosti Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba klimatskim promjenama)	Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje Zagrebački holding d.o.o – podružnice Čistoća, ZGOS, Zagrebačke ceste

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA PROVEDBU NA RAZINI NATJEČAJNE DOKUMENTACIJE	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
ZELENA TRANZICIJA I DIGITALNA TRANSFORMACIJA	PC 14 – POTICANJE ENERGETSKE TRANZICIJE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Energetsku obnovu povijesnih zgrada provoditi na način kojim se neće umanjiti njihova baštinska obilježja poštujući izvornost i cjelovitost pročelja i ostalih bitnih svojstva zgrada. Prije projektne obnove izraditi Konzervatorski elaborat (Mjera 14.1) 	Revalorizacija i održivo upravljanje kulturno-povijesnom baštinom	<p>Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje</p> <p>Trgovačka društva, ustanove i ostale institucije u vlasništvu Grada Zagreba</p> <p>Upravitelji zgrada na području Grada Zagreba</p> <p>Fizičke osobe – vlasnici obiteljskih kuća</p>
	PC 15 – ČIST I ODRŽIV PROMET	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prilikom planiranja i izvođenja bilo kakvih zahvata izgradnje, primjenjivati mjere prilagodbe na klimatske promjene sukladno Tehničkim smjericama za pripremu infrastrukture na klimatske promjene (Mjera 15.1; 15.4) 2. Osigurati povezanost staništa, poput koridora, linijskih poveznica uz prometne pravce te 	<p>Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba klimatskim promjenama)</p> <p>Bioraznolikost</p>	<p>HŽ Infrastruktura d.o.o.</p> <p>HŽ Putnički prijevoz d.o.o.</p> <p>HŽ Cargo d.o.o.</p> <p>Zagrebački holding d.o.o., podružnica</p> <p>Robni terminali</p>

PRIORITET JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA PROVEDBU NA RAZINI NATJEČAJNE DOKUMENTACIJE	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
		<p>ostavljati i osigurati područja sa zelenilom uz zahvate. (Mjera 15.1; 15.4)</p> <p>3. Mjeru proširiti poboljšanjem infrastrukture i prilagođavanjem infrastrukture potrebama putnika uzimajući u obzir osiguranje sigurnosti putnika (Mjera 15.2)</p> <p>4. U sklopu projektne dokumentacije izraditi proračune izloženosti stanovništva buci (Mjera 15.4.)</p> <p>5. Uz povećanje udjela pješačkog i biciklističkog prometa, infrastrukturno razdijeliti biciklistički i pješački promet kako se ne bi ugrožavala sigurnost pješaka. (Mjera 15.7)</p>	<p>Zaštita zdravlja i sigurnosti ljudi</p>	<p>Gradski ured za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i promet</p> <p>ZET</p> <p>Integrirani promet zagrebačkog područja d.o.o. (IPZP)</p>
	<p>PC 16 – JAČANJE OTPORNOSTI NA RIZIKE OD KLIMATSKIH PROMJENA</p>	<p>1. Na izradi rješenja revitalizacije vodotoka te rješenja obnove i izgradnje objekata za zaštitu od štetnog djelovanja voda osigurati suradnju multidisciplinarnih timova hidrologa, hidrotehničara te stručnjake zaštite okoliša i krajobrazni arhitekti (Mjera 16.1)</p>	<p>Jačanje otpornosti na klimatske promjene (Prilagodba klimatskim promjenama)</p>	<p>Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje</p> <p>Gradski ured za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo,</p>

PRIORITY JAVNE POLITIKE	POSEBNI CILJ	PREDLOŽENA MJERA/SMJERNICA ZA PROVEDBU NA RAZINI NATJEČAJNE DOKUMENTACIJE	CILJ ZAŠTITE OKOLIŠA	NOSITELJI PROVEDBE
			<p>Održavanje i unaprjeđenje vodnog okoliša</p> <p>Zaštita i očuvanje krajobraza i njegovih temeljnih vrijednosti</p> <p>Očuvanje bioraznolikosti staništa i vrsta i temeljnih obilježja ZP prirode</p>	<p>komunalne poslove i promet</p> <p>Javne ustanove za zaštitu prirode</p> <p>Hrvatske vode</p>

12. OPIS MJERA PRAĆENJA OKOLIŠA

Praćenje stvarnih utjecaja provedbe Plana razvoja ima za cilj provjeriti da li se njegovom provedbom postižu zadani ciljevi, zatim identificirati negativne utjecaje provedbe (predviđene i nepredviđene), te kako bi se osiguralo da se mjere zaštite okoliša predložene strateškom procjenom provode.

Uz već uspostavljene sustave praćenja stanja okoliša u dijelovima čiji se rezultati smatraju bitnima za praćenje utjecaja Plana razvoja na ciljeve strateške studije, odnosno sastavnice i opterećenja okoliša, strateškom procjenom nisu utvrđene nove mjere praćenja stanja okoliša.